

Föreningsrapport 2025

Översikt av stöd- och bidragssystem till föreningar i Malmö

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Begreppsdefinition	4
Inledning	7
Syfte och inriktning	7
Metod	8
Underlaget	8
Kategoriindelning	9
Avgränsning	10
Disposition	11
Civilsamhället: teoretiska grunder och ekonomiska förutsättningar	12
Teoretisk utgångspunkt	13
Bidragsgivning ur historiskt perspektiv	13
Resurskällor inom idéburen sektor	17
Bidrag och (o)beroende	21
Malmö stads ekonomiska stöd till idéburen sektor	24
Analys av ekonomiskt stöd till idéburen sektor	27
Regeringsanslag till riksorganisationer i Sverige	27
Ekonomiskt stöd till idéburen sektor enligt FN:s kategoriindelning	30
ICNPO kategorier och indelningen i Malmö	30

Bidrag enligt ICNPO kategorier	32
Fördjupad analys av kategori 1: <i>Rekreation och kultur</i>	36
Fördjupad analys - Föreningar inom funktionsstödsområde	41
Analys av Malmö stads ekonomiska stöd till idéburen sektor	43
Analys av bidrag ur fritidsnämndens perspektiv	45
Slutsatser.....	52
Sammanfattning	58
Bilagor.....	62
Bilaga 1 – Lista av kontaktade bidragsgivare	62
Bilaga 2 – Kategoriindelning enligt International Classification of Non-Profit Organisations, ICNPO	64
Bilaga 3 – Samtliga bidrag per ICNPO kategori, jämförelse mellan 2023 och 2024.....	65
Litteraturförteckning.....	66

Begreppsdefinition

- **Civilsamhället:** I den nationella politiken för det civila samhället beskrivs civilsamhälle som en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Civilsamhället består av en formaliserad och en icke-formaliserad del (MUCF, 2023). I denna rapport fokuserar vi på den formaliserade delen av civilsamhället som består av ett antal olika organisationsformer, där de vanligaste är ideella föreningar, registrerade trossamfund, stiftelser, ekonomiska föreningar, aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning samt samfälligheter och samfällighetsföreningar.
- **Idéburen sektor:** Den idéburna sektorn omfattar organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar (Sensus Studieförbund). Enligt denna definition och definitionen av begreppet civilsamhälle ovan, omfattar idéburen sektor den formaliserade delen av civilsamhälle. Därför används begreppet oftare då den kommunala bidragsgivningen riktar sig i dagsläge endast till de formella organisationsformerna.
- **Ideell förening:** en ideell förening kan ha ett ideellt ändamål, bedriva ideell verksamhet eller båda delarna. Exempel på ideella föreningar är idrottsföreningar, fackföreningar och kulturföreningar (källa Skatteverket). Ideella föreningar kännetecknas av att de är uppbyggda i enlighet med demokratiska principer, utifrån en gemensam idé, öppenhet till alla och att det inte föreligger något vinstintresse (Sensus Studieförbund). Fritidsnämnden ger i dagsläget stöd endast till ideella föreningar men så är inte fallet för de andra bidragsgivande nämnder inom Malmö stad.
- **IOP:** Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en överenskommelse om samverkan mellan offentlig och idéburen sektor. Syftet med ett IOP är att genom en överenskommelse mellan offentlig och idéburen sektor uppnå

ett visst allmännyttigt samhälleligt mål. Samverkan handlar därför ofta om att tillsammans lösa ett samhällsproblem, där den idéburna organisationen och den offentliga verksamheten båda bidrar till ändamålet. Ett IOP måste vara förenligt med upphandlings- och statsstödsreglerna (källa Upphandlingsmyndigheten)

- **ICNPO:** International Classification of Non-Profit Organizations utvecklades av John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project på 90-talet och som vidareutvecklades av FN:s statistiska division. Idag används kategoriseringen i många olika länder inklusive Sverige (inom forskningen och t.ex. i SCB:s statistik) (källa: FN, 2003).
- **0-taxa:** samtliga bidragsberättigade föreningar är berättigade bokningar till prisgrupp 0. Prisgrupp 0 innebär att föreningar under ordinarie säsong har kostnadsfria träningar för barn och unga (4–25 år) samt verksamhet för personer med funktionsnedsättning. För mer detaljerat beskrivning av regelverket, se fritidsnämnden Malmö stads styrdokument *Prislista*.
- **Registrerad förening:** grundläggande registreringskategori för att kunna boka fritidsförvaltningens anläggningar till subventionerat pris, ta del av informationsutskick, gå gratis utbildningar, delta på konferenser och Föreningsgalan. Förutom de grundläggande kraven beskrivna i fritidsnämndens regelverk *Föreningsstöd* krävs minst 5 medlemmar som är folkbokförda i Malmö, finns i föreningens medlemsregister och är aktiva minst 2 gånger/ år. Registrerad förening kan inte få bidrag från fritidsnämnden.
- **Bidragsberättigad förening:** ska uppfylla de grundläggande kraven beskrivna i fritidsnämndens regelverk *Föreningsstöd* samt ha minst 25 medlemmar inom fritidsnämndens tre prioriterade målgrupper som är folkbokförda i Malmö, finns med i föreningens medlemsregister, betalar medlemsavgift på minst 40 kr/år, är närvaroregistrerade och aktiva minst 2 gånger/år. Bidragsberättigad förening kan söka fritidsnämndens bidrag, boka fritidsförvaltningens anläggningar till subventionerade priser och 0-taxa för barn- och

ungdomsverksamhet, få informationsutskick, gå gratis utbildningar, delta på konferenser och Föreningsgala, m.m.

- **Registrerad Organisation:** ska uppfylla de grundläggande kraven beskrivna i fritidsnämndens regelverk *Föreningsstöd* och agerar samarbetsorgan, paraplyorgan eller förbund (med eller utan medlemsföreningar) i Malmö stad. Registrerad Organisation kan söka vissa av fritidsnämndens bidrag, boka fritidsanläggningar till lägre pris, ta del av gratis utbildningar, informationsutskick och inbjudan till konferenser och Föreningsgalan.

Inledning

Fritidsnämnden är Malmö stads centrala politiska organ för fritidsfrågor och ansvarar för att ge Malmöborna möjlighet till en meningsfull fritid. Nämnden har en viktig roll i det främjande arbetet i Malmö kopplat till trygghet, demokrati, hälsa och välmående. Samverkan med föreningslivet utgör en betydande del i uppdrag att erbjuda en meningsfull fritid för alla Malmöbor.

Nämnden fördelar olika former av stöd till föreningslivet, däribland ekonomiskt bidragsstöd och genom att tillhandahålla anläggningar till subventionerade priser och till 0-taxa. Nämndens bidragsgivning till föreningar registrerade hos fritidsförvaltningen, liksom utvärderingar och analyser av denna, är ett viktigt verktyg i arbetet med nämndens ambition att skapa ett brett och jämlikt utbud av fritidsaktiviteter för Malmöborna. Fritidsförvaltningen ska på uppdrag av fritidsnämnden kontinuerligt se över bidragsgivningens omfattning, utformning och struktur. Detta för att undersöka om stöd kan utformas och utvecklas för att uppnå störst effekt för föreningslivet och målet om en meningsfull fritid för alla Malmöbor. Föreningsrapport publiceras vartannat år och är en del av detta arbete som ingår i förvaltningens omvärldsbevakning. Den ger också en möjlighet att jämföra nationell statistik med Malmös.

Syfte och inriktning

Föreningsrapport 2025 undersöker bidragsgivningen till civilsamhället internt från stadens förvaltningar samt externt från nationella och regionala bidragsgivare, både offentliga och privata. Syftet är att ge en aktuell bild av det sammanlagda stödsystemet för föreningar som verkar i Malmö. Vidare är syftet att undersöka hur fritidsnämndens bidrag kompletterar helheten och möjliggör en meningsfull fritid för alla Malmöbor samt ger stöd till ett föreningsliv i förändring. Mer allmänt kretsar rapportens inriktning kring vilka tendenser, mönster och flöde som utredningen kan lyfta fram inom bidragsgivningen till föreningslivet.

Kunskapen samt slutsatser ska ligga till grund för de framtida förändringar i Föreningsstöd som fritidsförvaltningen har för avsikt att lyfta upp till fritidsnämnden för beslut. Rapporten ska dessutom fungera som en del av ett underlag vid arbetet med strategisk utveckling av stödet till föreningslivet framöver.

Metod

Utredningen består huvudsakligen av omvärldsbevakning inom området civilsamhällsforskning och bidragsgivning till civilsamhället samt analys av data som har samlats in från olika bidragsgivare. Insamling av data har gjorts genom en direkt kontakt med bidragsgivare på lokal, regional och nationell nivå – både offentliga och privata. Underlag i form av utbetalda bidrag till ideella föreningar med säte i Malmö under de två senaste åren begärts in.

Underlaget

Målet har varit att samla in data från så många bidragsgivare som möjligt. Dessa inkluderar både privata och offentliga bidragsgivare runt om i Sverige. Med en offentlig bidragsgivare menas staten, kommuner, regioner, EU och formellt fristående organ som bildats av dessa. Privata bidragsgivare omfattar stiftelser, fonder, donationer från individer och företag m.m. och är inte bundna av samma regler som offentliga bidragsgivare då de inte fördelar offentliga medel. Listan av privata bidragsgivare kan därmed bli oändlig och kanske aldrig fullständig. Underlaget från de kontaktade bidragsgivarna ska därmed inte ses som komplett utan det kan finnas andra stödgivare i Sverige som inte inkluderats i utredningen. Det kan dock konstateras att majoriteten av de offentliga bidragsgivarna har kontaktats. Privata bidragsgivare (stiftelser, fonder m.m.) kan välja att inte delge informationen om beslut kopplade till bidragsgivning eftersom dessa inte omfattas av offentlighetsprincipen, vilket medför en utmaning för utredningen. Av de privata bidragsgivare som kontaktades meddelade några att de inte delger informationen, flertal uteblev helt med svar. Detta innebär att även om fler privata bidragsgivare hade kontaktats, finns ingen garanti att information hade lämnats ut. De uteblivna svaren från privata bidragsgivare medför att en heltäckande kartläggning ej kan genomföras. Trots detta bedöms underlaget vara så pass omfattande att slutsatser kan dras och det är möjligt att identifiera utmaningar.

Totalt har 45 bidragsgivare på alla nivåer kontaktats, varav cirka 40 svarade (se bilaga 1). Förfrågan till bidragsgivarna utformades så att den skulle omfatta alla utbetalda bidrag till ideella föreningar med säte i Malmö under de två senaste åren. Mottaget material inkluderade dock även information om andra aktörer och organisationer inom civilsamhälle som inte nyttjar dagens stöd från fritidsnämnden, i utredningen kallade externa.

Underlaget består därmed av utbetalt bidrag från en eller fler av de kontaktade bidragsgivarna till totalt 919 aktörer med säte i Malmö under de senaste två år. Dessa aktörer innefattar förutom ideella föreningar även stiftelser, ekonomiska föreningar, trossamfund, samt enstaka företag, vilket speglar både civilsamhällets bredd och bidragsgivares olika regelverk.

Vid analys av underlaget har de olika bidragsgivarna delats in i privata respektive offentliga samt utifrån geografi (kommunnivå, regional nivå och nationell nivå). På lokal nivå innefattar underlaget bidrag/finansiellt stöd från de olika nämnderna i Malmö stad. Regionala offentliga bidragsgivare inkluderar Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne samt RF-SISU (som delar ut projektmedel på uppdrag av Riksidrottsförbundet). Nationella bidragsgivare omfattas av 14 bidragsgivande myndigheter samt underlag från Europeiska Socialfonden, vilket egentligen tillhör bidragsgivare på EU nivå men har inom ramen för utredningen kategoriserats som nationell bidragsgivare. Detta i enlighet med andra medel från EU som delas ut exempelvis via MUCF.

Privata bidragsgivare omfattar lokala fastighetsägare, privata stiftelser som förvaltas av Malmö stad, stiftelser som delar ut bidrag inom Skåne samt stiftelser som delar ut bidrag inom hela Sverige. Eftersom underlaget från privata bidragsgivare är begränsat (av skäl som beskrivs i Inledningen) delas underlaget från privata bidragsgivare endast in på regional- (Skåne inklusive Malmö) och nationell nivå.

Kategoriindelning

Organisationerna inom civilsamhället kan delas in i olika kategorier, t.ex. enligt juridisk form eller verksamhetens inriktning. Stödet från fritidsnämnden riktas endast till organisationer med juridisk form ideell förening. Därför analyseras inte bidragsgivningen ur detta perspektiv trots att ett antal bidragsgivare delar ut stöd även till andra aktörer med en annan juridisk form (se ovan). För att besvara rapportens frågeställningar har analys gjorts utifrån verksamhetsinriktning. FN:s kategorisering International Classification of Non-Profit Organisations (ICNPO) har använts i utredningen, vilket är en kategorisering som tillämpas även av Statistiska Centralbyrån (SCB) och inom forskning (UN, 2003). Enligt forskare inom civilsamhällesforskning är den internationella ICNPO klassificeringen inte helt utformad efter den svenska folkrörelsetraditionen, men genom att använda den, kan resultaten från olika studier samt statistik

jämföras med resultat från andra länder bland annat (Einarsson & Wijkström, 2021).

Utredningen bekräftar forskarnas slutsats att ICNPO inte fullt ut är anpassad för det svenska civilsamhället, detta då vi har observerat att många organisationers/föreningars verksamhet sträcker sig över flera olika kategorier. Det är därför viktigt att tydliggöra att ICNPO-kategoriseringen har använts, men att det är utredarnas egen bedömning som ligger till grund för vilken kategori de olika aktörerna har placerats i. Bedömningen baseras på vår kunskap samt den information vi haft tillgång till om föreningarnas huvudsakliga verksamhet och syfte. Det innebär att andra myndigheter eller organisationer kan komma att göra en annan kategorisering.

Av denna anledning har utredarna valt att även införa en särskild kategori med benämningen *Föreningar inom funktionsstödsområdet*. Detta motiveras dels av att dessa aktörer har verksamheter som befinner sig i gränslandet mellan minst tre ICNPO-kategorier (Kategori 1: *Rekreation och kultur*, Kategori 4: *Social trygghet*, Kategori 7: *Opinionsbildning och politik*), dels av att personer med funktionsnedsättning utgör en prioriterad målgrupp för fritidsnämnden. Det är därför av särskilt intresse att kunna särskilja dessa aktörer från övriga. Detta betyder inte att de är de enda vars verksamhet sträcker sig över flera olika ICNPO kategorier men att det är av särskilt betydelse att de synliggörs för att öka förutsättningarna för bästa stödet på sikt. För indelningen enligt verksamhetskategorin, se bilaga 2.

Avgränsning

Stödsystemet till idéburen sektor är brett och kan innefatta allt från t.ex. 0-taxa och annan subventionering för nyttjandet av kommunala anläggningar till utbildningar, bidrag och långsiktiga partnerskap. Denna utredning fokuserar endast på finansiellt stödet i form av bidrag. Det är dock viktigt att komma ihåg att på kommunal nivå utgör avgiftsfrihet och subventionerade anläggningar ett betydande stöd, särskilt för idrottsföreningar eftersom det främst är idrottsanläggningar som tillhandahålls av kommunen för den idéburna sektorn, läs mer i avsnittet *Malmö stads stöd till idéburen sektor*.

Ursprungligen var tanken att rapporten enbart skulle fokusera på ideella föreningar. Denna avgränsning visade sig dock för snäv i relation till de kontaktade bidragsgivarnas regelverk. Därför inkluderades även information om andra civilsamhällesaktörer med kopplingar till Malmö i underlaget. Enskilda firmor och individuella kulturskapare har däremot

exkluderats. Det inhämtade materialet omfattade även finansiellt stöd från Kommunstyrelsen till större arrangemang där föreningslivet är medarrangörer tillsammans med staden. Delar av stödet tilldelats direkt till föreningarna för att möjliggöra genomförandet av arrangemang som är viktiga för Malmö som besöksstad. Eftersom stödet ges som engångsbelopp och med syftet att främja Malmö som evenemangsstad, har bedömningen gjorts att inte inkludera detta i underlaget och analysen.

Urval för period valdes de två senaste helåren, 2023 och 2024, för att kunna täcka även flerårig finansiering. Tidigare period inkluderas inte då covid 19-pandemin påverkade även bidragsgivningen i hög utsträckning och syftet med rapporten är att presentera en nulägesbild.

Att ta fram ett underlag i form av det totala bidragsstödet till civilsamhället i Malmö är utmanande på grund av de orsaker som nämns i avsnittet Metod. En annan utmaning har varit att vissa statliga myndigheter hänvisar till sina databaser för att söka vilka bidragsmedel som delats ut, i vilka det inte alltid går att avgränsa sökningen till organisationer med säte i Malmö (exempelvis Socialstyrelsen). Detta gör det svårare att säkerställa att samtliga organisationer med säte i Malmö kommer med i sökningen.

Utredningen fokuserar enbart på bidragsgivarnas perspektiv och inkluderar inte föreningarnas syn på bidragsgivningen och det stöd de erhåller. Förvaltningen är medveten om att föreningarnas perspektiv ofta saknas i debatten om bidragsgivning, och att det skulle bidra till en mer heltäckande bild. Vår bedömning är dock att det inom ramen för denna utredning inte finns utrymme att belysa detta perspektiv, och rekommenderar därför att det undersöks vidare i kommande utredningar. I utredningen av fritidsnämndens aktivitetsstöd genomfördes medskapande dialoger med föreningslivet.¹ Fokus var specifikt på aktivitetsstödet men fler bidrag berördes och liknande processer kan vara aktuella för att belysa föreningarnas perspektiv på ekonomiskt stöd.

Disposition

Rapporten inleds med en teoretisk utgångspunkt som inkluderar ett historiskt perspektiv på den statliga bidragsgivningen till idéburen sektor. Därefter presenteras civilsamhällets ekonomiska förutsättningar och utmaningar kopplade till bidragsgivning samt hur den mer konkret funkar

---

¹ Utredningen finns i sin helhet i rapporten Aktivitetsstödet utmaningar och förbättringar, fritidsförvaltningen 2025, FRI-2025-697.

lokalt i Malmö. Analysen är uppbyggd ur ett trattperspektiv som inleds med en bred översikt över regeringens anslag till några riksorganisationer inom fritidsområdena. Därefter minskas fokus successivt av för att fördjupa kunskapen om det ekonomiska stödet till olika verksamhetsområden enligt ICNPO kategoriseringen. Fokuset läggs därefter på Malmö stads bidrag till idéburna sektorn och för att sedan mer konkret belysa hur bidrag till föreningar registrerade hos fritidsförvaltningen fördelades under 2023/2024. Rapporten avslutas med slutsatser där de viktigaste resultaten sammanfattas.

Civilsamhället: teoretiska grunder och ekonomiska förutsättningar

Civilsamhället är en viktig arena i dagens samhälle. Det omfattar bland annat organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset, de är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar (Nätverket - Idéburen sektor Skåne). Under 2023 fanns 265 700 organisationer i det civila samhället i hela Sverige enligt Statistiska centralbyrån (SCB) varav 163 900 var ideella föreningar, motsvarande ca 62 % av det totala antalet (SCB, 2023). Enligt Företagsregistret finns det 7 760 organisationer inom den idéburna sektorn enbart i Malmö.²

Organisationerna inom det civila samhället är verksamma inom många områden (kultur, idrott, fritid, vård, omsorg, utbildning, bistånd, politik, miljö, m.m.) och organiserar sig kring människor utifrån deras olika samhällsroller, såsom exempelvis minoriteter, unga och barn, personer med funktionsnedsättning, pensionärer, boende m.m. Civilsamhälle fungerar som röstbärare och är en oundgänglig del av ett demokratiskt samhälle och dess utveckling (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004).

I detta kapitel beskrivs den kontext som ligger till grund för den fortsatta analysen.

---

² Dessa omfattar ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar (mer än 1000), ideella föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund, familjestiftelser och övriga stiftelser samt fonder; källa SCB Företagsregistret.

Teoretisk utgångspunkt

Följande avsnitt presenterar ett teoretiskt ramverk som utgångspunkt för analysen av det insamlade materialet från olika bidragsgivare i Sverige. Inledningsvis presenteras bidragsgivning till civilsamhället ur historiskt perspektiv. Därefter diskuteras risker och möjligheter för bidragsgivningen, samt hur statens och kommunala myndigheters syn på civilsamhället kan påverka möjligheten för finansiering av verksamhet.

Bidragsgivning ur historiskt perspektiv

Synen på civilsamhället och dess roll har förändrats sedan de första medborgerliga associationerna formades i början av 1800-talet till framträdande av nya organisationer i form av friskolor, etniska föreningar och ideella aktörer inom vård under 90-talet och 2000-talet. Det i sin tur har påverkat uppfattningen av hur och om det offentliga bör stötta civilsamhällesorganisationer (MUCF, 2023), vilket diskuteras i följande text.

Samtidigt som den feodala ordningen rasade i början av 1800-talet dök nya organisationer och föreningar upp, så kallade "medborgerliga associationer" (Trägårdh, 2021). Det var en tid då kollapsen av de gamla hierarkiska och feodala strukturerna skapade möjlighet för politisk, social och ekonomisk självorganisering. Detta samtidigt som snabba ekonomiska förändringarna ledde till att många plötsligt stod utan social trygghet och var i behov av nya sammanslutningar som skapade en politisk röst och social service (Trägårdh, 2021). Under 1870-talet genomfördes ekonomiska reformer som ledde till stor politisk- och social oro i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet och dessa medborgerliga associationer stod då i opposition till staten. Efter införande av allmän rösträtt 1920 och efter att Socialdemokraterna kom till regeringsmakten år 1932, går det enligt Trägårdh att observera ett skifte från "en rörelse från folklig kamp underifrån mot överhetsstaten" till en mer "statsvänlig folkhemspolitik" och föreningars roll som "mot staten oppositionella och fristående instanser" överskuggades (Trägårdh, 2021). Folkrörelserna blev mer och mer en symbol för solidaritet och klassgemenskap, och befann sig i en mer harmonisk och symbiotisk relation med staten. Även synen på statens roll förändrades, och började ses som en företrädare för det allmänna samhällsintresset med ansvar för att balansera och reglera privata intressen och organiserade särintressen inom både marknadssamhället och det fria föreningslivet. Fokus lades tidigt på barn och ungas fritid och stödet till organisationer inom området prioriterades (Trägårdh, 2021).

Inför reformeringen av alkoholpolitiken i mitten av 1950-talet, då motboken avskaffades, tillsattes en utredning. Utredningens syfte var att stimulera ökad fritidsverksamhet bland ungdomar, framför allt aktiviteter som kunde motverka de negativa effekter som den nya alkohollagstiftningen befarades få bland unga. Utredningen argumenterade för att organisationerna skulle få sådan hjälp till utåtriktad verksamhet så att de kunde "konkurrera med kommersiella nöjesföretag om ungdomens fritid" (SOU, 1979:60). Syftet med bidrag till organisationerna skulle alltså vara att förebygga sociala problem hos ungdomar.

Den statliga ungdomsutredningen från 1962 lade däremot fram en alternativ tes: att syftet med ungdoms- och fritidspolitik borde vara att stödja individens möjligheter att utveckla sina inneboende förutsättningar och förmågor, snarare än att enbart förebygga risker (SOU, 1967:19). Detta perspektivskifte förändrade synen på ungdomsorganisationerna och deras självständiga roll samt betydelse i samhället. Enligt en statsverksproposition från 1969 betraktades dessa organisationer som en arena där unga kunde komma i kontakt med samhället och påverka i organiserad form. Med andra ord ansågs organisationerna fungera som viktiga demokratiskolor för ungas samhällsfostran (SOU, 1979:60) och detta påverkade naturligtvis även syn på bidragsgivningen till organisationerna.

När det gällde stödet till ungdomsorganisationerna argumenterade Statens ungdomsråd i början av 1970-talet för att dessa organisationer hade ett egenvärde i samhället. De sågs som demokratiska möjliggörare för medborgarna att aktivt delta i debatten om viktiga samhällsfrågor och som viktiga motpoler till kommersiella aktörer inom fritidssektorn. Enligt rådet borde stödet bidra till att organisationerna skulle bli oberoende och skulle kunna utveckla sin idémässiga egenart. Det betonades att organisationernas mål var att skapa ett långsiktigt engagemang för meningsfulla fritidsaktiviteter, samt att bygga en social gemenskap som inkluderar alla ungdomar – oavsett förutsättningar eller prestationer (SOU, 1979:60).

Men stödet till organisationslivet kom från många olika källor och var inte särskilt koordinerat. Enligt Kommundepartementets rapport *Statliga anslag till folkrörelserna* från 1978 var det sammanlagt 58 myndigheter, centrala verk och andra organ som handlade frågor om bidrag till organisationer och folkrörelser och ett sextiotal olika statsbidrag redovisades (SOU, 1979:60). Redan i början av 1970-talet uttalades behovet av samordning kring den

offentliga bidragsgivningen. Kommunförbundet vid Regeringskansliet ansåg att systemet för den offentliga bidragsgivningen från staten, landsting och kommuner var uppbyggd utan någon helhetssyn och begärde att en särskild utredning skulle se över hela bidragssystemet till dåvarande folkrörelser (SOU, 1979:60). År 1975 inrättades därmed en enhet för folkrörelsefrågor inom kommundepartementet med syfte att "uppnå en samlad bedömning av folkrörelsernas arbetsvillkor". Utredningen från 1979 pekar trots det på att de statliga bidragen till organisationslivet präglades fortfarande av en stor splittring (SOU, 1979:60).

1970-talet präglades också av uppkomst av nya rörelser, såsom gröna vågen-rörelse, kvinnorörelse, FNL-rörelse och R-förbunden som representerade utsatta minoriteter. Dessa dök enligt Lars Trägårdh upp i takt med att de klassiska folkrörelserna fördjupade sitt samarbete med den Socialdemokratiska staten (Trägårdh, 2021).

Under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet skedde ett betydande perspektivskifte inom den offentliga sektorn. Styrningen av offentliga verksamheter gick från detaljreglering till en mer målstyrd ramreglering, fokus blev att uppnå uppsatta mål snarare än att följa detaljerade instruktioner (MUCF, 2023). Samtidigt förändrades även synen på civilsamhällets organisationer som i allt högre grad började betraktas som utförare av tjänster åt det offentliga, snarare än som egna röstbärare (Lundström & Wijkström, 2012). Skiftet ledde till att bidragen från det offentliga till civilsamhället ansågs underlätta för att uppnå vissa av offentliga verksamheters mål och resultat. Under samma period introducerades också olika valfrihetsreformer inom skola, vård och omsorg vilket ledde till att nya privata aktörer och föreningar kunde konkurrera på en ny marknad inom dessa områden (Trägårdh, 2021).

De senaste decennierna speglas enligt forskarna av det de kallar för "korporatism". Lewin definierar korporatism enligt följande:

"Med korporatism menas en av statsmakterna erkänd medverkan från organisationerna i beslut eller förvaltning inom den offentliga verksamheten eller ett handlande av motsvarande slag, som organisationerna utför på statsmakternas vägnar." (Lewin, 1992)

På grund av olika typer av överenskommelser och nära samarbeten blev organisationerna mer av samarbetspartners till det offentliga än som en

oberoende arena (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004). Under samma period pratas också om en förflyttning från statsbidrag till kommunala ersättningar. I stället för att bidrag baserades på vilka organisationerna var, och hur många de representerade (antalet medlemmar), skulle bidrag enligt forskarna fördelas av kommunerna för det organisationerna faktiskt gjorde i stället. Till följd av detta behövde föreningar/organisationer ändra sitt fokus för att uppfylla de krav som kommunerna ställde för att motta dessa nya ersättningar, från att fokusera på att upprätthålla medlemsantal till att utföra konkret verksamhet definierad av kommunen (Lundström & Wijkström, 1995).

I dagsläget motiverar Regeringen bidrag till civilsamhället med att civilsamhället har en central betydelse för en levande demokrati (Riksrevisionen, 2023). Frågan om civilsamhället kan bidra till att fostra medborgarna i demokrati är diskutabel och vissa forskare menar att exempelvis professionaliseringen, som har skett på senaste tiden, kan vara ett hinder (Wallman Lundåsen, 2021). Ett annat hinder för s.k. medborgerlig fostran kan vara faktum att de flesta väljer att engagera sig i organisationer tillsammans med andra som är mer eller mindre likasinnade som en själv, vilket skulle kunna begränsa möjligheten att öka toleransen för andras åsikter (Wallman Lundåsen, 2018). Oavsett dessa möjliga hinder och tendenser är civilsamhällets existens, samt en vision om en oberoende idéburen sektor, viktiga för den demokratiska utvecklingen.

Statens bidrag till civilsamhällets organisationer utgår till över 20 miljarder kronor och bidragsgivningen regleras av ett 80-tal förordningar. Fördelningen sker med hjälp av omkring 40 statliga myndigheter samt i några fall av civilsamhällets egna organisationer såsom Riksidrottsförbundet och Folkbildningsrådet (Riksrevisionen, 2023). År 2023 genomförde Riksrevisionen en granskning av fyra statliga myndigheter. Några av slutsatserna bekräftar slutsatser från utredningar från 70-talet: att myndigheternas bidragsgivning inte är tillräckligt effektiv samt att myndigheterna behöver samarbeta mer för att öka bidragsgivningens effektivitet (Riksrevisionen, 2023).

Riksrevisionen pekar också på att den offentliga bidragsgivningen som traditionellt baserats på tillit, har utmanats under de senaste åren. Ökade kontroller och mer komplexa ansökningsförfarande har lett till bl.a. att både organisationer och myndigheter/kommuner behöver lägga mer resurser på hantering av bidrag. Detta i sig är en risk för en demokratisk utveckling och behöver beaktas i framtiden (Riksrevisionen, 2023).

Resurskällor inom idéburen sektor

Den idéburna sektorn bygger på olika resurser i form av kunskap, engagemang, frivilligarbete, nätverk, partnerskap och inte minst bidrag och donationer från olika aktörer inom samhället.

Den viktigaste resurskällan är och har historiskt varit medlemmarnas engagemang i form av oavlönad ideellt arbete (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004). Enligt forskningen uppger ungefär hälften av Sveriges befolkning att de har arbetat ideellt, en andel som har varit stabil under de senaste 30 åren (Lundberg, Henrekson, & von Essen, Februari 2025). Det som har dock förändrats är att ideellt arbete är ojämnt fördelat, där en mindre andel av de som arbetar ideellt utför större andel av ideella insatser. Det är alltså många som gör en ideell insats men få som engagerar sig långsiktigt. Det är dessutom en andel av dem som arbetar ideellt som känner ett missnöje med eller ambivalens inför att arbeta ideellt (Lundberg, Henrekson, & von Essen, Februari 2025).

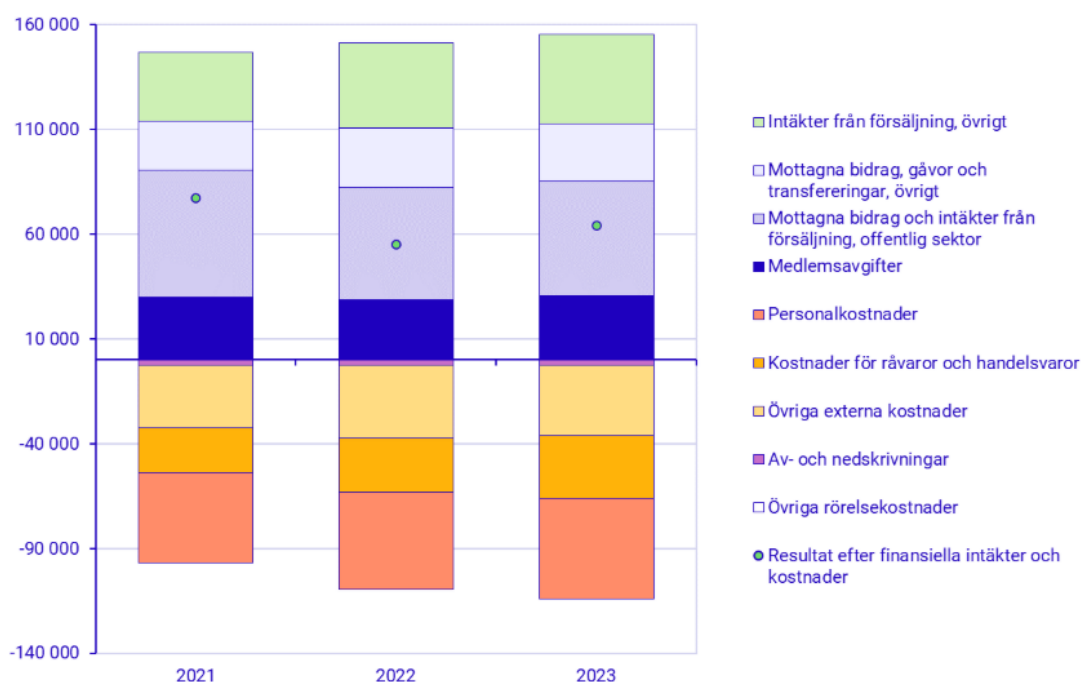
Denna bild bekräftas även i MUCF:s rapport *Stabila steg trots svårigheter - Uppföljning av ideella förenings villkor 2024*. Flera föreningar upplever att det finns ett bristande engagemang bland medlemmarna, särskilt när det gäller att ta på sig förtroendeuppdrag eller att vara ledare. I rapporten framkommer dessutom att vissa föreningar har svårt att få personer att ställa upp ideellt, exempelvis som funktionärer utan ersättning. Det är särskilt utmanande att engagera personer i arbetsför ålder, som ofta har fullt upp med arbete och familj. Dessutom upplevs ett visst ointresse från föräldrar att delta i barnens föreningsaktiviteter. Upplevelsen kommer i högre grad från idrottsföreningar och i lägre grad från kulturföreningar (MUCF, 2025).

Rapporten berör det som forskningen också lyfter, nämligen att val av ideellt arbete påverkas också av tillgången till resurser och sociala nätverk, där utbildning och familjebildning är av särskilt vikt. Andra faktorer som påverkar det ideella engagemanget är ålder, där unga är mer skeptiska mot ideellt arbete jämfört med äldre, samt om en bor i en stad eller på landsbygden (Lundberg, Henrekson, & von Essen, Februari 2025).

Andra typer av resurser för organisationer är exempelvis subventionering av lokalhyror, drift av anläggningar, utbildning, administrativt stöd bland annat.

När det kommer till ekonomiska medel, finansierar organisationerna sin verksamhet på olika sätt med hjälp av interna och externa resurser. Med externa resurser menas privata och offentliga bidrag, projektmedel gåvor och donationer m.m. Med interna resurser avses finansiering i form av eget kapital eller arbetskraft. I diagrammet nedan framgår att bidrag samt annat ekonomiskt stöd till organisationer från den offentliga sektorn utgör en viktig del av organisationernas inkomstkällor (cirka 35% år 2023 enligt SCB). Här ingår köpta tjänster, lämnade bidrag och transfereringar från stat, kommun och regioner.

Forskare menar att den offentliga bidragsgivningen (från statliga och kommunala organisationer) till civilsamhället inte bara har en ekonomisk betydelse, utan även en viktig symbolisk funktion då det handlar om ett erkännande av organisationens existens och verksamhet från bidragsgivarens sida (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004).

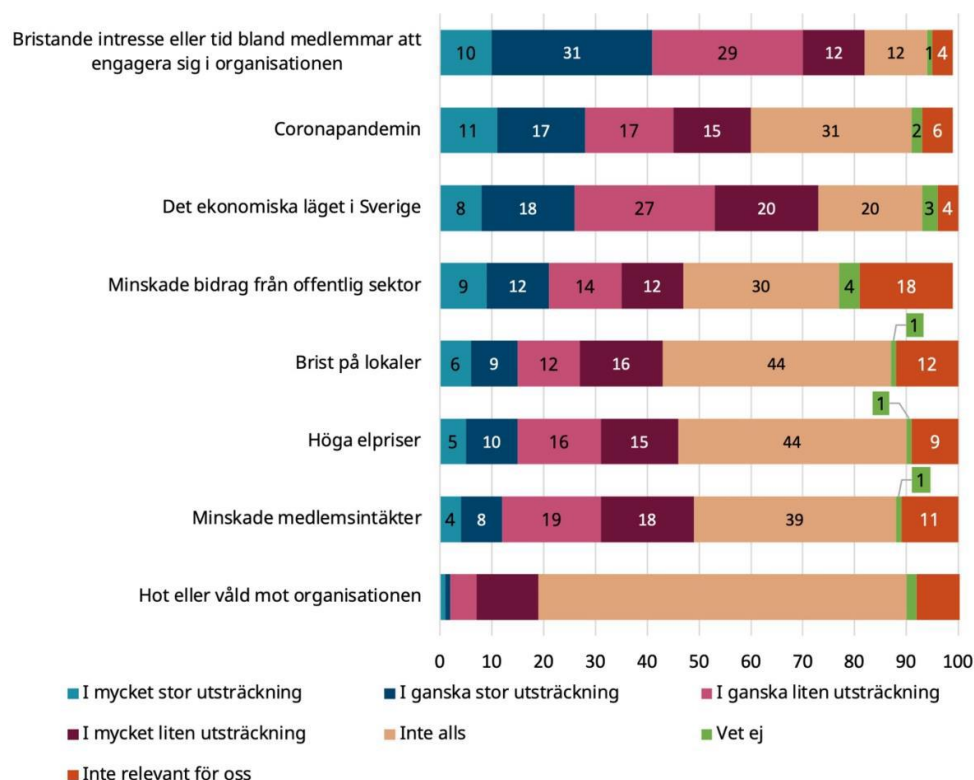
Figur 1. Intäkter och kostnader genererade från icke-vinstdrivande organisationers primära verksamhet

Som det framgår i diagrammet ovan, utgör övriga bidrag (från privata bidragsgivare), gåvor och transfereringar mindre andel av icke-vinstdrivande organisationers intäkter (cirka 18% år 2023 enligt SCB). Medlemsavgifter står för cirka 20% av rörelseintäkterna medan

försäljningen av varor och tjänster ökade med 5%, från 22% år 2022 till 27% år 2023, vilket kan vara kopplat till Covid-19 pandemins avtagande.

Diagrammet visar också att de kostnader som ökat mest för icke-vinstdrivande organisationer är kostnader för råvaror och handelsvaror samt personalkostnader. Detta bekräftar tidigare forskning som visar att det idéburna organisationslivet fortsätter att växa – både i antal anställda och i ekonomisk betydelse - i jämförelse med samhället i stort (Einarsson & Wijkström, 2021). Denna utveckling kan bero på olika faktorer. En möjlig förklaring är en ökad professionalisering inom organisationslivet, vilket i sin tur kan vara ett svar på att organisationerna behöver hantera en förändrad och mer komplex verklighet samt vill påverka (Wallman Lundåsen, 2021), att nya organisationer med verksamhet inom vård, skola, omsorg har tillkommit (Einarsson & Wijkström, 2021) och/eller att organisationerna har behövt komplettera de ideella insatserna med avlönad personal för att utvecklas (Vamstad, Essen, Lundberg, & Henrekson, 2025).

Civilsamhället brottas dock med en hel del utmaningar kopplade till påverkan av Covid-19-pandemin och dess efterverkan, krig, hög inflation och stigande elpriser för att nämna få. Enligt 41 % av föreningar är bristande medlemsengagemang en utmaning, samtidigt som att 73% av föreningar upplever att det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig och delta för att de ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren. Det är 25% av föreningarna som upplever att deras möjlighet att bedriva verksamhet påverkas i ganska eller mycket stor utsträckning av det ekonomiska läget i Sverige. Minskade bidrag från offentlig sektor nämns också som en av utmaningar enligt 21% av föreningar (MUCF, 2025), se diagram nedan:

Figur 2: Föreningar som upplever olika utmaningar under de senaste tolv månaderna, 2024. Procent (MUCF, 2025)

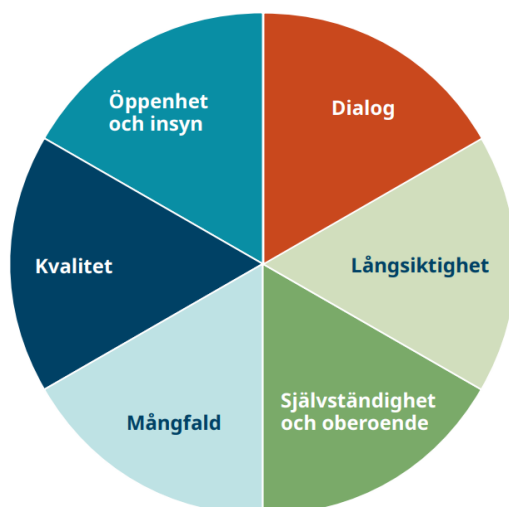
I takt med att samhällsutmaningar är mer och mer komplexa och behöver mötas av flera olika aktörer samt med olika resurser, har nya finansieringsformer dykt upp såsom idéburet-offentligt partnerskap (IOP), reserverade upphandlingar, sociala utfallskontrakt med mera (Lundberg M. , 2024).³ Forskningen har också märkt ett ökat intresse för kommersiella intäkter, företagens modeller och retorik inom civilsamhället (Maier, 2016). Dessa visas i bland annat att antalet majoritetsägda dotterbolag i det svenska civilsamhället har tredubblats sedan 1990-talet och att antalet ideella koncerner fördubblats under de senaste två decennierna (Wijkström, Falk, & Einarsson, 2017; 6-8 juli).

³ I ett socialt utfallskontrakt går parter från olika sektorer samman (det finns alltid minst en offentlig part som är utfallsansvarig) för att med gemensamma krafter adressera en specifik samhällsutmaning, och en del av ersättningen för arbetet binds upp mot uppnådda mål (RISE). Reserverad upphandling innebär att offentliga aktörer upphandlar sociala tjänster från externa leverantörer utifrån LOU och LOV, med reserverat deltagande för idéburna organisationer eller aktörer vars huvudsyfte är social och yrkesmässig integration (Lundberg M. , 2024).

Bidrag och (o)beroende

Som syns i diagrammet från Statistiska Centralbyrån (SCB) i föregående avsnitt *Resurskällor till idéburen sektor* utgör mottagna bidrag och intäkter från försäljning av verksamhet till offentlig sektor mer än tredjedel av föreningens rörelseintäkter. För enskilda organisationer kan offentliga medel utgöra så mycket som 70% av de totala intäkterna, delvis beroende av vilket fält en organisation är verksam inom (Wijkström & Lundström, 2002). Syftet med bidragsgivning är att stimulera deltagandet i civilsamhället och att stötta organisering utanför den statliga arenan och marknaden. Men det finns också risker med offentliga bidrag. Civilsamhällesorganisationer, framför allt de vars stor del av verksamhet finansieras via offentliga bidrag, kan bli mer sårbara och påverkas i stor utsträckning om den offentliga bidragsgivningen förändras (Statskontoret, 2021). Det kan också leda till att organisationer blir beroende av bidrag och riskerar sitt oberoende och sin roll som "röstbärare". Det är därför viktigt att analysera det totala bidragssystemet särskilt ur perspektivet om den ideella sektorns oberoende (Riksrevisionen, 2023).

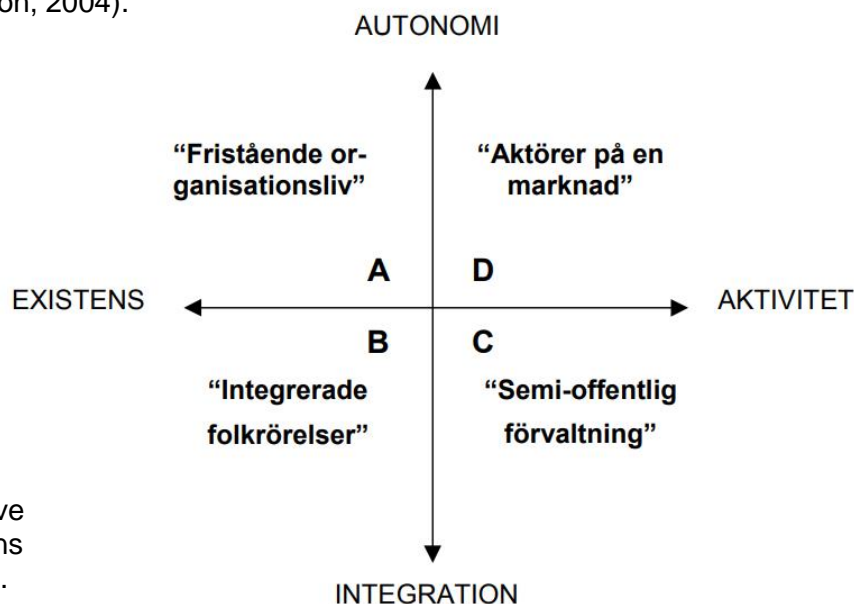
En grundpelare i ett demokratiskt samhälle är en oberoende idéburen sektor, där organisationer kan formulera sina uppdrag utifrån sin egen värdegrund och där de agerar som självständiga röstbärare eller en kritisk granskare även när de samverkar eller får bidrag från andra aktörer (MUCF, 2023). Principen om självständighet och oberoende är en av sex vägledande principer som tagits fram av regeringen och civilsamhället tillsammans. Dessa ska prägla relationen mellan civilsamhället och offentlig sektor och bevakas inte minst vid bidragsgivningen.

Figur 3. Principer för stöd till civilsamhället

Principen om självständighet och oberoende får också mer konkreta former på den kommunala planen. Forskningen pekar på att avståndet mellan politikerna och medborgarnas åsikter minskar i de kommuner där det finns en stor andel föreningar per invånare (Wohlgemuth, 2006). I Malmö är föreningstätheten hög: cirka 47 organisationer per 1 invånare.⁴ Dialogen är tätare, politiker är ofta inte anonyma utan kan stå till svars för den förda politiken, inklusive beslut om bidrag, vilket kan leda till att de är påverkbara. Påverkan kan ske även åt andra hållet. Om en organisation inom civilsamhället får ekonomiskt stöd från det offentliga kan det påverka hur öppet organisationen vågar kritisera politiken. Det finns en tendens att organisationer som får offentliga bidrag är mindre öppet kritiska än de som inte nyttjar det offentliga stödet (Arvidsson, Johansson, & Scaramuzzino, 2017).

Statens, och på lokala nivå kommunens, förhållningssätt till idéburna organisationer påverkar inte minst bidragsgivningen till civilsamhället. Forskarna Filip Wijkström, Stefan Einarsson och Ola Larsson (2024) har i sin rapport *Staten och det civila samhället* identifierat fyra olika idétraditioner som kan spåras bakom statsförvaltningens relation till organisationerna. Modellen bygger på två dimensioner – *Autonomi* respektive *Integration* samt *Existens* respektive *Aktivitet* (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004).

Figur 4. Modell - förhållningssätt till idéburen sektor. Autonomi respektive integration. Existens respektive aktivitet.

⁴ Siffran är baserat på befolkningsstatistiken och data från Företagsregistret. Det fanns 365 644 invånare i Malmö (31 december 2024) och 7760 organisationer enligt Företagsregister, och dessa inkluderar ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, ideella föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund, familjestiftelser och övriga stiftelser samt fonder.

I fall av A "fristående organisationsliv" och B "integrerade folkrörelser" anses enligt forskarna organisationerna ha någon form av särart. I fall av C "semi-offentlig förvaltning" och D "aktörer på en marknad" menar forskarna att organisationerna inte anses som bärare av egen särart eller karaktär utan snarare konstrueras som delar av den statliga förvaltningen, eller som aktörer på någon form av "marknad" (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004). Enligt forskarna påverkar en organisations position i den här modellen vilken typ av bidrag den kan få och hur mycket stöd den kan få från en bidragsgivare. Var organisationen befinner sig (inom vilken kategori enligt modellen ovan) påverkas av bland annat historisk utveckling som kort beskrivs i avsnittet ovan men även av den politiska styrningen. Nedan följer en kort sammanfattning av de fyra idétraditionerna enligt Wijkström, Einarsson och Larsson (2024).

A) Fristående organisationsliv med särart och egenvärde

Bidragsgivaren ser organisationen som bra för någonting i sig själva (existens) och att bidrag därmed fördelas exempelvis utifrån hur stora eller vitt spridda organisationerna är i termer av antal medlemmar eller i hur många geografiska områden de är verksamma i. Ett exempel enligt forskarna är det statliga stödet till politiska partier.

B) Folkrörelser integrerade i staten

I denna idétradition menar forskarna att organisationerna och staten (eller det offentliga) betraktas som mer eller mindre sammanväxta med varandra eller som delar av samma enhet. Det statliga stödet till Riksidrottsförbundet eller till Folkbildningsrådet är enligt forskarna tydliga exempel på bidragsgivningen med ursprung i denna idétradition. Organisationerna har fått i uppdrag att, i stället för en myndighet, dela ut statliga bidrag till idrottsföreningar respektive till studieförbund och folkhögskolor och kan, enligt forskarna, mer eller mindre ses som underställda den svenska regeringen.

C) Enskilda institutioner som en del av offentlig förvaltning

Inom den här idétraditionen betraktas och behandlas organisationerna som verktyg för staten (eller det offentliga) och olika statliga (kommunala) strävanden. En viktig del av den här idétraditionen är att det offentliga kan styra organisationens verksamhet genom att sätta upp regler och villkor för bidrag. Forskarna menar att olika typer av Projektbidrag (exempelvis från

Socialstyrelsen m.m.) ingår i denna idétradition, där finansieringen utgör myndighetens arbete med att uppnå sina effektmål och verksamhetsmål. Denna idétradition, enligt forskarna, speglas ofta i den kommunala bidragsgivningen där t.ex. organisationsstöd inom sociala-, funktionsstöds samt inom äldreområdet ges till verksamheter som är ett alternativ eller komplement till kommunens insatser eller verksamheter.

D) Icke-vinstdrivande aktörer på en slags "marknad"

Inom denna idétradition återfinns enligt forskarna olika typer av "upphandlingar", "köp av tjänster" eller "kontrakt". Denna idétradition har troligtvis blivit mer aktuell under de senaste 15–10 åren med bl.a. IOP och reserverade upphandlingar som nämns i tidigare avsnitt.

Sammanfattningsvis menar forskarna att sättet som en organisation betraktas av det offentliga påverkar dennes möjlighet och omfattning för den offentliga bidragsgivningen. Samtidigt kan organisationer som är mer beroende av offentligt stöd bli mer sårbara och mindre benägna att kritisera makthavare och bidragssystemet, vilket kan påverka deras självständighet.

Malmö stads regelverk för stöd till idéburen sektor

Enligt kommunallagen måste kommunerna utföra vissa uppgifter, såsom skola, äldreomsorg, stadsplanering, stöd och servis till personer med viss funktionsnedsättning. Bidragsgivningen till idéburen sektor är inte bland dessa uppgifter vilket innebär att kommunen kan välja att ta på sig uppgiften men också välja avstå från den. Eftersom detta inte regleras i kommunallagen varierar bidragsgivningen och dess utformning mycket mellan kommunerna. Ofta, speciellt i stora och medelstora kommuner, är det flera olika nämnder inom en och samma kommun som delar ut bidrag/ekonomiskt stöd till civilsamhället. I Malmö regleras kommunens bidragsgivning till idéburen sektor i dokumentet *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor* (KF, 2019). Grundförutsättning för kommunalt stöd är tillit, men dokumentet tydliggör också ett antal krav på organisationer och dess verksamhet som måste uppfyllas oavsett vilken nämnd organisationerna erhåller stöd från. Exempel på gemensamma krav är att organisationen ska vara öppen för alla, fungera enligt demokratiska principer, vara icke-vinstdrivande och ha ett organisationsnummer hos Skatteverket med mera. Ansvar för bidragsgivningen fördelas alltså mellan kommunens nämnder och det är respektive nämnds reglemente

som avgör om en nämnd är bidragsgivare. Varje bidragsgivande nämnd har sedan sina särskilda riktlinjer som, utöver de stadsgemensamma, reglerar bidragsgivning till civilsamhället. De bidragsgivande nämnderna i Malmö stad är kommunstyrelsen, fritidsnämnden, kulturnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden. Där utöver finns tekniska nämnden och miljönämnden som på ett eller annat sätt samarbetar med idéburen sektor och delar ut diverse medel till civilsamhället. Det kan finnas ytterligare nämnder som har avtalade samarbete med aktörer inom idéburen sektor men dessa omfattas inte av utredningen.

Kommunstyrelsen beviljar verksamhetsbidrag till civilsamhällesorganisationer med verksamhet inom hållbarhetsområde. Syftet är att stötta insatser som bidrar till en hållbar utveckling i Malmö och kompletterar det arbete kommunen redan gör för Malmöborna. Utöver det fördelar kommunstyrelsen även bidrag till organisationer inom sakområdet näringsliv och kompetensförsörjning, vars syfte är att främja hållbar tillväxt i Malmö.

Fritidsnämnden ansvarar för kommunens samlade fritidsverksamhet för att främja fysisk aktivitet, delaktighet och en meningsfull fritid för Malmöborna. I fritidsnämndens ansvar ingår bland annat att ge stöd, bidrag och service åt föreningslivet inom fritidsområdet.

Kulturnämnden ansvarar för och företräder kommunens samlade kulturverksamhet och ska främja samordning och utveckling inom kulturområdet. Nämnden fördelar kulturstöd till det fria kulturlivet samt stöd till studieförbunden i Malmö.

Inom det sociala området är det **arbetsmarknads- och socialnämnden** som fördelar organisationsbidrag och verksamhetsbidrag till idéburna organisationer. För att kunna söka bidrag måste organisationen rikta sig till exempelvis barn och unga i utsatta situationer inklusive stöd till deras vårdnadshavare, människor som befinner sig i eller har befunnit sig i beroende, hemlöshet och/eller som har utsatts för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck inklusive barn.

Funktionsstödsnämnden fördelar ekonomiskt stöd till organisationer med verksamhet inom funktionsstöds- och äldreområdet. Syftet är att stödja arbetet med att främja och komplettera kommunens insatser för Malmöborna.

Miljönämnden delar ut Föreningspris för ideella insatser som bidrar till en hållbar stad. Priset delas ut till en förening eller organisation i Malmö som genom ideella insatser bidrar till att Malmö blir en hållbar stad. Förutom det har miljöförvaltningen tidigare även delat ut olika projektmedel inom hållbarhet.

Tekniska nämnden har tagit fram en samverkansmodell för att hjälpa lokala initiativtagare att skapa långsiktigt samarbete och utveckla sina närområden. Fastighets- och gatukontoret betalar, inom ramen för denna samverkansmodell, ut olika former av samverkansstöd i Malmös olika område samt ingår IOP med enstaka föreningar.

Förutom de bidragsgivande nämnder förvaltar Malmö stad även ett antal stiftelser för olika ändamål. Avkastningen från stiftelserna används varje år för de ändamål som den som skänkte pengarna en gång bestämde. Både behövande verksamheter, föreningar och privatpersoner kan ansöka om att få bidrag ur stiftelserna. Dessa är dock inga offentliga medel och beslut utgör inte heller en offentlig handling till skillnad för de andra kommunala bidrag.

Eftersom det är flera bidragsgivande nämnder i Malmö, behövs det en samsyn och gemensam koordinering av bidragsgivningen till civilsamhället, delvis för att utveckla stödsystemet och göra det enkelt för föreningar att hitta till rätt instans, men också för att förebygga dubbelfinansiering eller eventuellt missbruk av bidrag. Sedan ett antal år tillbaka görs detta via 'Malmö stads handläggforum för stöd och bidrag till idéburen sektor' som samlar handläggare från de olika bidragsgivande förvaltningar. Forumet är både fysiskt med regelbundna träffar och digitalt med syftet att öka kvaliteten i stadens samlade arbete med civilsamhället, att utbyta information gällande föreningar och bidragsgivning bland annat. En gemensam koordinering och samsyn bland olika förvaltningar är inte utan utmaningar. Vissa nämnduppdrag kan gå in i varandra och det kan ibland vara svårt för föreningar att navigera i Malmö stads organisationsstruktur. En annan utmaning är övergång till ett gemensamt digitalt system för bidragsgivningen vilket hade underlättat såväl stadens som föreningars arbete, utveckling och kontroll av stöd till civilsamhälle. Trots beslut i kommunstyrelsen har förvaltningarna och dess nämnder olika behov, krav och möjligheter vilket skapar komplexitet och utmaningar för att applicera ett gemensamt system som fungerar för alla förvaltningar.

Analys av ekonomiskt stöd till idéburen sektor

I detta kapitel analyseras inhämtat underlag av utbetalda bidrag till civilsamhället i Malmö. Inledningsvis presenteras statliga anslag till olika riksorganisationer i syfte att synliggöra även den delen av bidragsgivningen som annars inte syns hos de lokala aktörerna inom idéburen sektor som nyttjar Malmö stads stöd. Vidare analyseras underlaget utifrån ICNPO kategorierna för att undersöka bidragsutfall till respektive kategori. Här är kategori 1: *Rekreation och kultur* särskilt intressant eftersom majoriteten av de ideella föreningarna i Malmö i analysunderlaget innefattas i denna kategori. Kategori 1 och kategorin 'Föreningar inom funktionsstödsområdet' behandlas i två särskilda avsnitt för en fördjupad analys. Analysen fokuserar även på vilken nivå bidragsgivningen sker (lokal, regional eller nationell) samt dess karaktär (offentlig eller privat). Avslutningsvis behandlas aspekter och fakta som är relevanta för Malmö stad, med särskilt fokus på fritidsnämndens perspektiv.

Regeringsanslag till riksorganisationer i Sverige

I detta avsnitt belys det ekonomiska stödet som tilldelas riksorganisationer för civilsamhället och föreningslivet i Sverige, vilket är utöver det som framgår i underlaget från bidragsgivarna. Syftet är att synliggöra en bidragsgivning som inte alltid syns på lokal nivå eftersom den sker direkt från en riksorganisation till sina föreningar. Det statliga anslaget till Riksidrottsförbundet i form av LOK-stöd och verksamhetsstöd samt till Folkbildningsrådet inkluderas i underlaget från bidragsgivare och finns med i analysen. Detta med anledning av att dessa två förbund har myndighetsuppdrag som har tilldelats av riksdag och regering. Genom att inkludera anslag till övriga riksorganisationer bildas en bredare uppfattning och bild av stödformer, förutsättningar och medlemsantal inom det verksamhetsområde fritidsnämnden ska verka för – fritid och rekreation. Exakt hur riksorganisationer fördelar anslagen till föreningar registrerade hos fritidsnämnden kommer inte tydliggöras. För att kunna redovisa exakta bidragsbelopp till respektive förening krävs att ekonomiskt underlag begärs in från varje lokalförening, vilket inte har varit möjligt inom tidsramen för utredningen.

Idrotten utgör en av de största folkrörelserna i Sverige. Statsbidrag till idrott har funnits sedan 1913 och är sedan 2011 ett traditionellt statsbidrag via statsbudgeten. Enligt uppgifter från Centrum för idrottsforskning fick Riksidrottsförbundet 2,5 miljarder kronor i anslag från regeringen under 2024. Samma år hade Riksidrottsförbundet 3,1 miljoner medlemmar och är representerad i samtliga 290 kommunerna i Sverige via sina 19 000 lokala föreningar (idrottsstatistik.se, 2025). Av de 2,5 miljarder gick 41% till idrottsföreningar, 36% till specialidrottsförbund och 8% till RF-SISU distrikt, som också fördelar projektstöd till föreningar.

En annan stor folkrörelse är 28 organisationer samlade under paraplyorganisationen Svenskt Friluftsliv. Tillsammans organiserar dessa organisationer 2 miljoner medlemmar i närmare 7 000 lokala- och regionala klubbar. Anslaget från regeringen för 2024 var 98 miljoner kronor och delas till medlemsorganisationer enligt regeringens förordning.

Svenskt Friluftsliv fördelade under 2024 följande bidrag till respektive förbund, med lokala föreningar bland annat i Malmö. Övriga organisationer som inte har verksamhet i Malmö redovisas inte.

- Sportfiskarna: 19 000 000 kr
- Friluftsförbundet: 18 600 000 kr
- Svenska orienteringsförbundet 2 700 000 kr
- Svenska kennelförbundet: 2 100 000 kr
- Svenska kanotförbundet: 2 000 000 kr
- Svenska klätterförbundet: 2 000 000 kr
- Riksförbundet Sverige 4H: 2 000 000 kr
- Svenska brukshundklubben 1 500 000 kr
- Scouterna: 1 300 000 kr
- Korpen Svenska Motionsförbundet: 800 000 kr
- Svenska frisksportförbundet: 500 000 kr
- Svenska Golf förbundet 415 000 kr

Av dessa medlemsorganisationer är Scouterna en av de största, särskilt för målgruppen barn och unga. Scouterna fick 1,3 miljoner kronor från Svenskt Friluftsliv år 2024. Dessutom fick Scouterna 24,3 miljoner kronor från Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor (MUCF) år 2024, dvs. totalt 25,6 miljoner från staten. Scouterna hade ca 83 000 medlemmar under förra året och de ca 1 200 lokala scoutkårerna återfinns i cirka 280 kommuner runtom i Sverige. Friluftsförbundet organiserar fler: 110 000 medlemmar och finns i samtliga kommuner runtom i Sverige. Det finns

cirka 300 lokalavdelningar (medlemsföreningar). Friluftsförbundet fick 18,6 miljoner kronor från Svenskt Friluftsliv år 2024. Sportfiskarna som får sammanlagt det största bidraget från Svenskt Friluftsliv, organiserar fler än 73 000 sportfiskare i cirka 430 föreningar. 10 miljoner av bidraget var dock för diverse projekt: "Artkampen", "Friluftsliv för folkhälsa", "Hållbart sportfiske", "Ett rikt friluftsliv i Skolan", "Mer Friluftsliv i skolan", "Fiske i förening för äldre" m.m. Vissa av medlemsorganisationer inom Svenskt Friluftsliv är också medlemmar i Riksidrottsförbundet och får därmed bidrag även därifrån: Sv. Klätterförbundet, Sv. Kanotförbundet, Korpen, Sv. Seglarförbundet, Sv. Orienteringsförbundet med flera.

En jämförelse av det statliga anslaget till några av de nämnda förbunden enligt data för 2024 presenteras i tabellen nedan.

Tabell 1. Bidrag, omfattning, utfall och kostnader per medlem, 2024.

Bidragstagare	Bidrag från staten (kr)	Medlems-antal	Utfall per medlem	Ca medlemsavgift	Termin/träningsavgift per år
Riksidrottsförbundet	2 500 000 000	3 100 000	742 kr	200 - 800 kr	600 - 10 000 kr ⁵
Scouterna	25 600 000	83 000	308 kr	300 - 700 kr	600 - 1400 kr ⁶
Friluftsförbundet	18 600 000	110 000	169 kr	191 kr till 300 kr	700 - 1000 kr ⁷
Riksförbundet 4H	4 700 000	10 000 + 2,5 mil besök	470 kr	350 kr till 440 kr	0 kr
Sportfiskarna	19 000 000	73 000	260 kr	Upp till 900 kr ⁸	0 kr

Den mest intressanta jämförelsen är utfall av det statliga anslaget per medlem för respektive förbund/riksorganisation. Idrottsrörelsen får mer än dubbelt så mycket per medlem jämfört med Scouterna, och mer än fyra gånger mer per medlem jämfört med Friluftsförbundet. Riksförbundet 4H får mer per medlem jämfört med friluftsförbundets organisationerna men verksamheten omfattar cirka 2,5 miljoner externa besök, vilket behöver beaktas och gör siffran mer relativ. I kontexten är det också intressant att nämna att individuella kostnader för att utöva en idrott inom idrottsrörelsen nästan har fördubblats från 2003 till 2023. Ett hushåll spenderar cirka 9 400 kronor årligen på respektive barns (7–18 år) idrottande i någon angiven huvudidrott, där ishockey och tennis är de mest kostnadskrävande idrotterna (Hertting & Wagnsson, 2024).

⁵ Data hämtade från Riksidrottsförbundets studie *Smakar det så kostar det. Om föräldrars kostnader för barnens idrott*; Krister Hertting & Stefan Wagnsson; 2024.

⁶ Enligt uppgifter på Scouterna.se

⁷ Enligt uppgifter på Friluftsförbundet.se

⁸ Enligt uppgifter på Malmö Sportfiskeklubb

Ekonomiskt stöd till idéburen sektor enligt FN:s kategoriindelning

För att analysera det finansiella stödet till idéburen sektor i Malmö har FN:s kategoriindelning ICNPO använts som utgångspunkt. För att bättre förstå kategoriindelningen och den efterföljande analysen av det ekonomiska stödet beskrivs kategorierna mer i detalj i följande avsnitt.

ICNPO kategorier och indelningen i Malmö

I det ekonomiska underlag som delgetts utredningen har totalt 919 aktörer i Malmö sammanställts som bidragstagare under de två senaste åren. Analysen utgår från ICNPO kategorier och kompletteras med fritidsnämndens registreringskategorier. Dessutom introduceras en särskild kategori - 'Föreningar inom funktionsstödsområde' som innefattar aktörer med verksamhet som befinner sig i gränslandet mellan minst tre ICNPO kategorier (kategori 1: *Rekreation och kultur*, kategori 4: *Social trygghet*, kategori 7: *Opinionsbildning och politik*). Kategorin har skapats för att synliggöra dessa aktörer och skapa djupare analys som på sikt medför ett bättre stöd till organisationerna i allmänheten och målgruppen i synnerhet. Nedan presenteras de olika kategorierna, antal aktörer som har kategoriserats i respektive kategori samt vilken procentuell andel de representerar i hela underlaget.

Tabell 2. Fördelning av antal och andel aktörer per ICNPO kategori

ICNPO Kategori	Antal	Andel
1. Kultur och rekreation	702	76,4%
2. Utbildning och forskning	26	2,8%
3. Hälsa	7	0,8%
4. Social trygghet	41	4,5%
5. Miljö och djurskydd	6	0,7%
6. Bostäder, social och samhällelig utveckling	33	3,6%
7. Opinionsbildning och politik	27	2,9%
8. Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter	3	0,3%
9. Internationell verksamhet	3	0,3%
10. Religiös verksamhet	20	2,2%
11. Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	1	0,1%
12. Annan verksamhet	2	0,2%
Föreningar inom funktionsstödsområde	48	5,2%
<i>Totalt</i>	<i>919</i>	<i>100,0%</i>

Kategori 1: *Rekreation och kultur* framstår som den klart största kategorin och omfattar cirka tre fjärdedelar av aktörerna i det insamlade underlaget. Detta skiljer sig från SCB:s statistik över antal organisationer per ICNPO kategori i Sverige, där kategori 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling* är den största. Skillnaden kan sannolikt förklaras av att många bostadsrättsföreningar ingår i SCB:s statistik, men dessa får inte bidra på samma sätt som ideella föreningar och har därför inte tagit lika mycket plats i denna utredning. Sett till juridisk form är kategori 1: *Rekreation och kultur* den största bland ideella föreningar även i hela Sverige (SCB, 2023). Mer utförlig analys av kategorin finns i avsnitt *Fördjupad analys av kategori 1*.

Näst största representation återfinns inom kategorin 'Föreningar inom funktionsstödsområde', 48 aktörer motsvarande 5%. Aktörer inom kategorin är exempelvis patientföreningar, idrottsföreningar som särskilt riktar sig till personer med funktionsnedsättningar med flera. Mer utförlig analys av kategorin finns i avsnittet *Fördjupad analys av Föreningar inom funktionsstödsområdet*.

Tredje störst är kategori 4: *Social trygghet* med 41 aktörer motsvarande 4,5%. Precis som flera andra, har kategorin en stor bredd av aktörer och omfattas av stora hjälporganisationer, anhängarföreningar, kvinnojour, socialt förebyggande föreningar med mera.

Kategori 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling* representeras av 33 aktörer. Dessa är exempelvis allmänna samlingslokaler, sociala företag, BID partnerskap med mera.

Kategori 7: *Opinionsbildning och politik* representeras av politiska partier och deras ungdomsförbund, paraplyorganisationer, vissa minoritetsföreningar och påverkansorganisationer m.m.

Kategori 2: *Utbildning och forskning* representeras av bland annat studieförbund och folkhögskolor.

Kategori 10: *Religiös verksamhet* omfattas av trossamfund, församlingar och religiösa föreningar.

I kategori 3: *Hälsa* ingår organisationer som arbetar med hälsofrågor, såsom sexuell och reproduktiv hälsa, missbruk och psykisk ohälsa. Dessa aktörer verkar i gränssnittet mellan olika verksamheter såsom opinionsbildning, social trygghet med mera och skulle kunna kategoriseras även inom andra områden.

Kategori 5: *Miljö och djurskydd* samt kategori 8: *Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter* talar för sig själva och omfattar organisationer inom dessa verksamhetsområden.

Kategori 9: *Internationell verksamhet* omfattar tre aktörer, vilket är inte så överraskande i den lokala kontexten. Organisationerna har säte i Malmö men fokuserar huvudsakligen på verksamhet utomlands.

Kategori 12: *Annan verksamhet* är mycket mer omfattande i SCB:s statistiska rapport men i den lokala kontexten har endast 2 aktörer kategoriserats hit. Aktörerna är i gränsland för flera kategorier men har utifrån utredningens syfte kategoriserats här.

Bidrag enligt ICNPO kategorier

Bidragsutfall per ICNPO kategori har analyserats för att skapa en uppfattning och bild över hur bidrag fördelas mellan de olika aktörerna. Tabellen nedan presenterar fördelningen per ICNPO kategori av totalt utbetalt bidrag 2024 från bidragsgivare inkluderade i utredningen jämfört med andel av alla aktörer.

Tabell 3. Bidragsutfall per ICNPO kategori

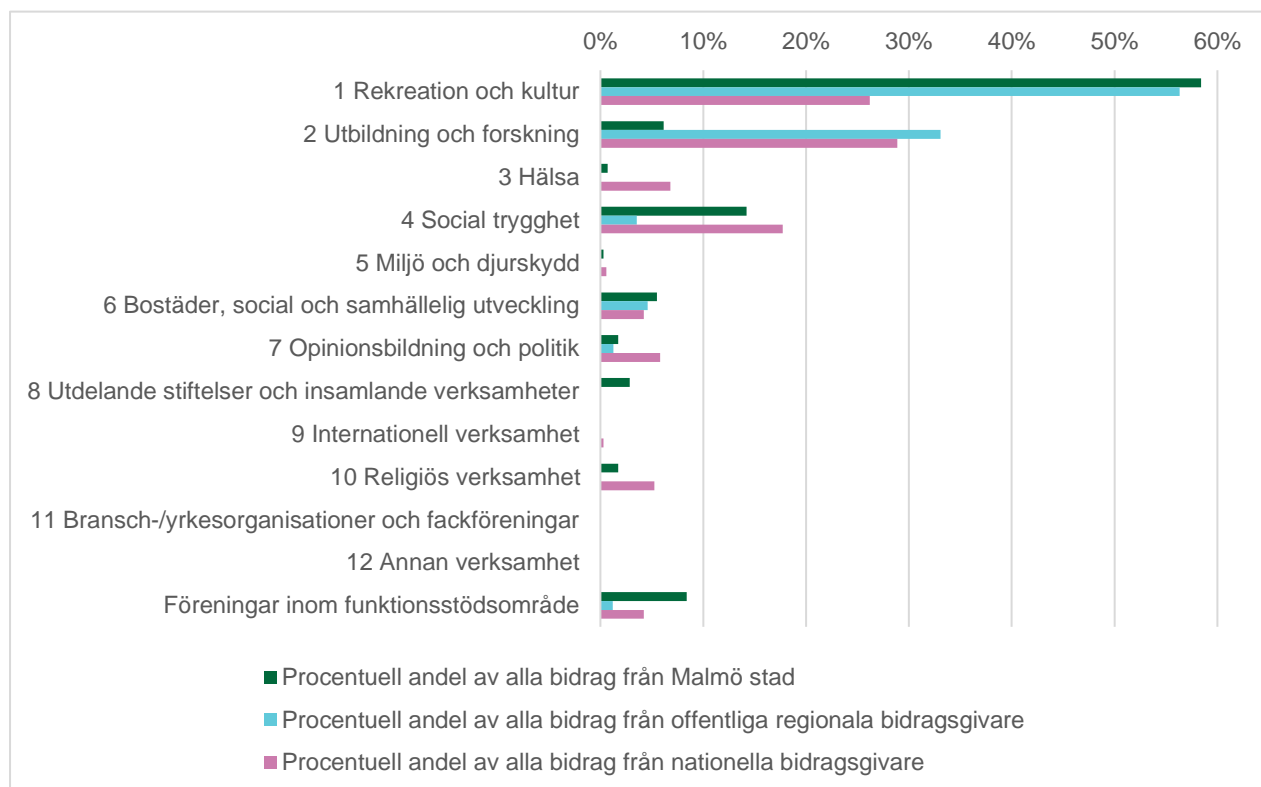
ICNPO kategorier	Antal	Andel	Bidrag 2024	Andel bidrag 2024
1. Rekreation och kultur	702	76,4%	255 467 199	46,1%
2. Utbildning och forskning	26	2,8%	106 664 478	19,2%
3. Hälsa	7	0,8%	16 821 970	3,0%
4. Social trygghet	41	4,5%	73 563 093	13,3%
5. Miljö och djurskydd	6	0,7%	2 033 707	0,4%
6. Bostäder, social och samhällelig utveckling	33	3,6%	26 617 710	4,8%
7. Opinionsbildning och politik	27	2,9%	18 344 979	3,3%
8. Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter	3	0,3%	7 099 000	1,3%
9. Internationell verksamhet	3	0,3%	690 000	0,1%
10. Religiös verksamhet	20	2,2%	15 837 863	2,9%
11. Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	1	0,1%	24 723	0,0%
12. Annan verksamhet	2	0,2%	1 550	0,0%
Föreningar inom funktionsstödsområde	48	5,2%	31 522 882	5,7%
<i>Totalsumma</i>	919	100,0%	554 689 154	100,0%

I tabellen ovan framgår att kategori 1: *Rekreation och kultur* får mest bidrag i kronor men proportionellt är bidraget relativt litet (46% av alla bidrag medan de representerar 76% av alla aktörer). Däremot vid jämförelse mellan andel föreningar och andel av totalt utbetalt bidrag år 2024 är det

kategori 2. *Utbildning och forskning* som proportionellt fått mest bidrag. Kategorin innefattar nätt och jämnt 3% av alla organisationer men tar del av 19% av totalt utbetalt bidrag år 2024 vilket utgör det andra största bidragsutfallet per kategori. Aktörer inom denna kategori fick alltså mycket högre bidrag per organisation jämfört med övriga kategorier. Kategori 4: *Social trygghet* utgörs av 4,5% av organisationerna men får förhållandevis stor andel av det totala bidraget, över 13%. Detta i jämförelse med kategorin 'Föreningar inom funktionsstödsområde' som är nästan likvärdig i andel föreningar men som endast får 5,7% av utbetalt bidrag. Utfall tyder på att målgruppen personer med funktionsnedsättning, som allmänt kräver mer resurser för att ha samma möjlighet att delta i samhället som övrig befolkning, inte får likvärdiga ekonomiska resurser.

Vid jämförelse av samtliga utbetalda bidrag under 2023 och 2024 framkommer några skillnader. Bidrag till kategori 2: *Utbildning och forskning* ökade med över 4% från 2023 till 2024, en ökning motsvarande över 27 miljoner kronor. Skillnaden går att spåra främst på regional nivå hos offentliga bidragsgivare, några av de stora studieförbunden fick bidrag 2024 men inte 2023. En ökning kan också observeras hos kategori 3: *Hälsa* och kategori 10: *Religiös verksamhet*. Skillnaden kan bero på olika ansökningsperioder (årligen vs. vartannat år), på flerårig finansiering och/eller projektmedel. Skillnad förekommer även i kategori 1: *Rekreation och kultur*. Kategorin fick 1,5 miljoner kronor mer år 2024 jämfört med 2023, dock vid jämförelsen av andelen av det totala bidraget för 2024 minskade andelen bidrag till kategori 1: *Rekreation och kultur* med över 1%. Stödet till föreningar klassificerade som 'Föreningar inom funktionsstödsområdet' minskade från 2023 till 2024 med nästan 3,5 miljoner kronor, motsvarande närmare 1%. För mer detaljerad information, se bilaga 3.

Analysen fördjupas ytterligare genom att underlaget strukturerats enligt var bidraget kommer ifrån, dvs. från offentliga respektive privata bidragsgivare, samt delats upp på lokal, regional och nationell nivå. Diagrammet nedan presenterar andel utbetalda bidrag år 2024 från offentliga bidragsgivare. Kategorierna som fick inget eller väldigt lite bidrag redovisas inte.

Figur 5. Procentuell andel av bidrag från offentliga bidragsgivare 2024 enligt ICNPO på lokal, - regional och lokal nivå.

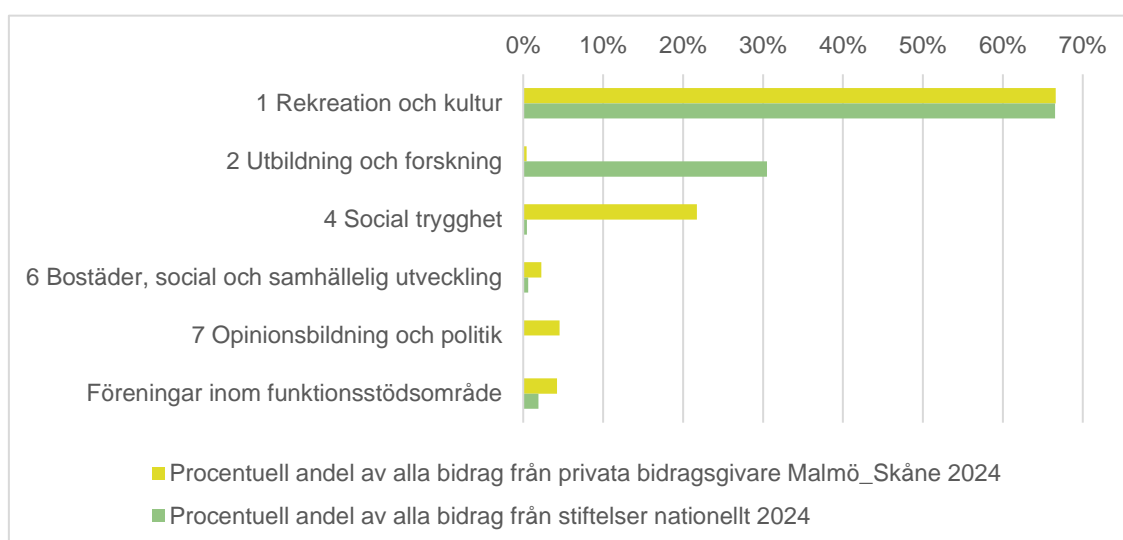
Av diagrammet framgår att bidrag från Malmö stad utbetalas huvudsakligen till kategori 1. *Rekreation och kultur*, nästan 60%, följt av kategori 4: *Social trygghet* - cirka 14% och 'Föreningar inom funktionsstödsområdet' - strax under 10%. Tillsammans får kategorierna ca 81% av utbetalt bidrag från Malmö stad. Därefter finns en spridning av bidragsutfall till kategori 2: *Utbildning och forskning*, kategori 6: *Bostäder, social och samhällslig utveckling* med flera. Förklaring kan vara att det lokala civilsamhället huvudsakligen är verksam inom dessa förstnämnda områden.

Även bidragsgivning från offentliga regionala bidragsgivare sker huvudsakligen till aktörer i kategori 1: *Rekreation och kultur*, men i jämförelse med Malmö stad utbetalas stor del även till kategori 2: *Utbildning och forskning*, därefter till kategori 6: *Bostäder, social och samhällslig utveckling* samt kategori 4: *Social trygghet*.

Bidrag från offentliga nationella bidragsgivarna sammanfaller till viss del med offentlig lokal- och regional på så vis att över 70% av bidragen går till aktörer inom kategori 1, 2 och 4, men skiljer sig på så vis att omkring 18%

utbetalas till kategori 3: *Hälsa*, kategori 7: *Opinionsbildning och Politik* samt kategori 10: *Religiös verksamhet*, vilket inte sker i samma utsträckning från de andra offentliga bidragsgivarna. Det är också viktigt att nämna att mest bidrag från de nationella offentliga bidragsgivarna går till kategori 2: *Utbildning och forskning* och inte till kategori 1 såsom är fallet hos andra bidragsgivare.

Tabellen nedan redovisar bidrag per ICNPO kategori från privata bidragsgivare år 2024 enligt nivåskala för lokal och regional samt nationell nivå. Kategorierna vars andel bidrag var 0% redovisas inte.

Figur 6. Procentuell andel bidrag från privata bidragsgivare 2024 per ICNPO kategori

Utifrån insamlat underlag från privata bidragsgivare konstateras att privat bidragsgivning har en mindre spridning av bidrag över de olika ICNPO kategorierna jämfört med den offentliga. På lokal-, regional- och nationell nivå utgår närmre 70% av privat bidragsgivning till aktörer inom kategori 1: *Rekreation och kultur*. Därefter skiljer sig bidragsgivningen. Privata stiftelser på nationell nivå utbetalar 30% av bidragen till kategori 2: *Utbildning och forskning*, en kategori som lokala- och regionala privata bidragsgivare knappt stödjer. Det omvända framgår för kategori 4: *Social trygghet*, där de privata lokala och regionala bidragsgivarna står för bidragsstödet medan det på nationell nivå endast ges marginellt bidrag.

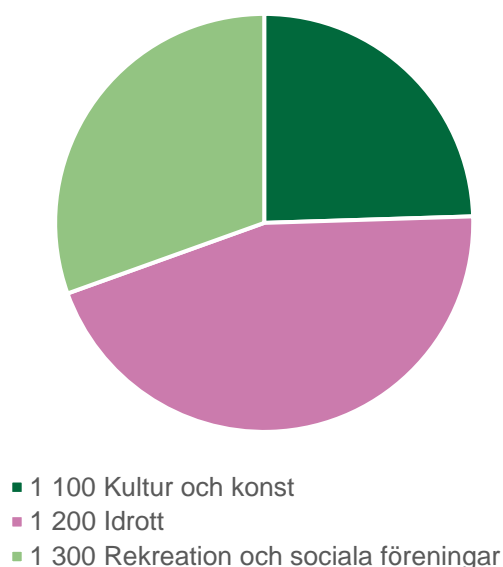
Analysen visar därmed att bidragsgivare på alla nivåer, såväl offentliga som privata, huvudsakligen stödjer lokala idéburna aktörer inom rekreation, kultur och social trygghet. Undantaget är nationell offentlig bidragsgivning där den största andelen av bidrag gick år 2024 till kategori 2: *Utbildning och*

forskning. Det är dock viktigt att påtala att detta gäller idéburna aktörer som verkar på lokal nivå i Malmö. Den offentliga bidragsgivningen från staten till olika riksorganisationer ser möjligtvis annorlunda ut.

Fördjupad analys av kategori 1: *Rekreation och kultur*

Kategori 1: *Rekreation och kultur* innefattar störst andel (76%) av de kartlagda idéburna aktörerna som är verksamma i Malmö och beviljats stöd under 2023/2024. Av de i kategorin ca 700 aktörerna är 520 registrerade hos fritidsförvaltningen och tar del av fritidsnämndens stöd i någon form (inte alla erhåller bidrag). Kategorin är därmed särskilt intressant att bryta ner för en djupare analys. Ytterligare utförlig analys ur fritidsnämndens perspektiv finns i avsnittet *Analys av bidrag ur fritidsnämndens perspektiv*.

Enligt ICNPO kan kategori 1: *Rekreation och kultur* brytas ner till tre subkategorier: 1 100: *Kultur och konst*, 1 200: *Idrott*, 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*. Andelen av respektive subkategori redovisas nedan:

Figur 7. Andel aktörer i kategori 1, delad till de tre subkategorierna.

Subkategori 1 200: *Idrott* är störst och består av föreningar anslutna till Riksidrottsförbundet. Den innefattas av flest antal aktörer, 316 av 702, vilket motsvarar 45% av samtliga aktörer i kategori 1 och en tredjedel av aktörerna i samtliga ICNPO kategorier.

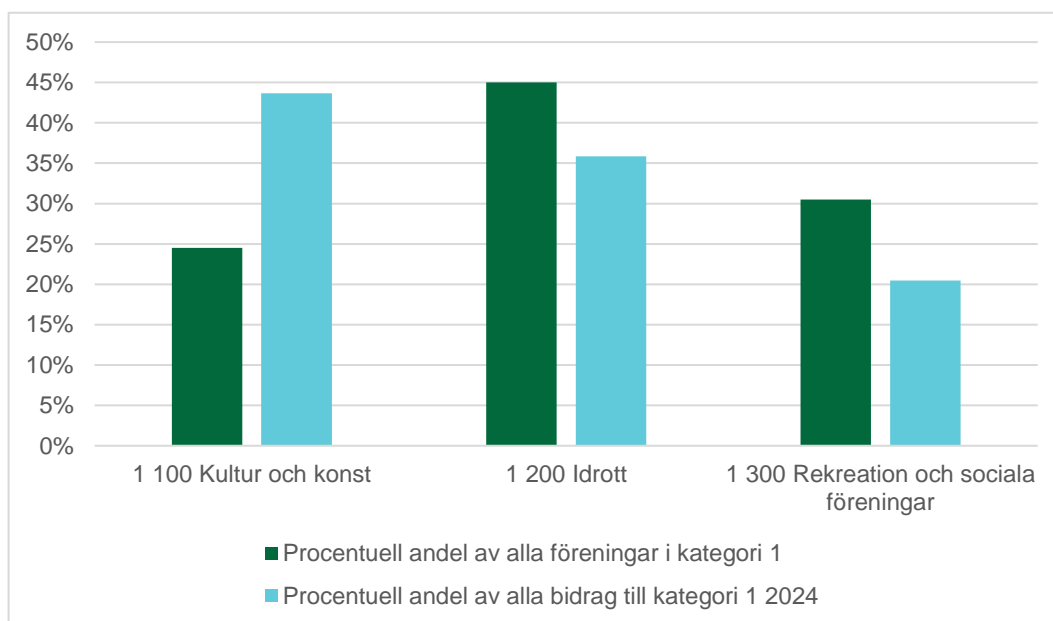

Subkategori 1300: *Rekreation och sociala föreningar* är den näst största undergruppen, med 214 aktörer bland exempelvis friluftsföreningar, pensionärsföreningar, sociala kulturföreningar, spelföreningar m.m. Det motsvarar 31 % av aktörerna inom kategori 1 och lite mindre än en fjärdedel av samtliga aktörer i hela underlaget.

Subkategori 1 100: *Kultur och konst* är tredje störst med 172 kulturaktörer inom teater, museer, dansföreningar, musikföreningar med mera.

Subkategorin motsvarar en fjärdedel av kategori 1 och 18% av alla aktörer inom samtliga kategorier.

Från analysen av sammanlagda utbetalda bidrag till respektive subkategori jämfört med andelen av alla föreningar framgår att andel av bidrag inte är proportionerligt med andel aktörer inom kategori 1.

Figur 8. Andel föreningar i kategori 1 i relation till andel bidrag fördelat till kategori 1 under 2024.

Av diagrammet framgår att aktörer inom subkategori 1 100: *Kultur och konst* har fått ett bidrag som är proportionellt större än den andel de utgör inom sin kategori. År 2024 gick 44% av bidragen inom kategori 1: *Rekreation och kultur* till subkategori 1 100: *Kultur och konst*, vilket motsvarar ca 111 miljoner kronor. Subkategorin utgör dock endast 25% av hela kategori 1. Föreningar inom subkategorierna 1 200: *Idrott* respektive 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* fick däremot mindre bidrag i proportion till hur stor andel de representerar. Subkategori 1 300:

Rekreation och sociala föreningar fick 21%, motsvarande över 52 miljoner kronor, av samtliga bidrag till kategori 1 men representerar 31% av föreningarna inom kategorin. Subkategorin 1 200: *Idrott* fick 36% av utbetalda bidrag till kategori 1: *Rekreation och kultur*, motsvarande nästan 92 miljoner kronor, men representerar 45% av föreningarna inom hela kategori 1. Siffror för 2023 skiljer sig lite men fördelningen är likvärdig och diagrammet redovisas därmed inte.

Eftersom de tre subkategorierna inom kategori 1: *Rekreation och kultur* omfattar fler aktörer jämfört med övriga ICNPO huvudkategorier, är det även intressant att jämföra genomsnittligt bidragsutfall per förening och kategori vilket redovisas nedan:

ICNPO kategori	Antal aktörer	Utbetalt bidrag 2023	Genomsnittligt bidrag / aktör 2023	Utbetalt bidrag 2024	Genomsnittligt bidrag / aktör 2024
1 Rekreation och kultur	702	253 954 624	361 759	255 467 199	363 913
1 100 Kultur och konst	172	104 996 476	610 445	111 568 063	648 652
1 200 Idrott	316	92 186 274	291 729	91 582 903	289 819
1 300 Rekreation och sociala föreningar	214	56 771 874	265 289	52 316 233	244 468
2 Utbildning och forskning	26	79 178 407	3 045 323	106 664 478	4 102 480
3 Hälsa	7	9 290 066	1 327 152	16 821 970	2 403 139
4 Social trygghet	41	78 184 348	1 906 935	73 563 093	1 794 222
5 Miljö och djurskydd	6	1 554 794	259 132	2 033 707	338 951
6 Bostäder, social och samhällslig utveckling	33	32 020 310	970 312	26 617 710	806 597
7 Opinionsbildning och politik	27	23 787 210	881 008	18 344 979	679 444
8 Utdelande stiftelser och insamlande verksamheter	3	9 899 000	3 299 667	7 099 000	2 366 333
9 Internationell verksamhet	3	1 380 000	460 000	690 000	230 000
10 Religiös verksamhet	20	10 429 943	521 497	15 837 863	791 893
11 Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	1	250 000	250 000	24 723	24 723
12 Annan verksamhet	2	977 345	488 673	1 550	775
Föreningar inom funktionsstödsområde	48	35 008 792	729 350	31 522 882	656 727

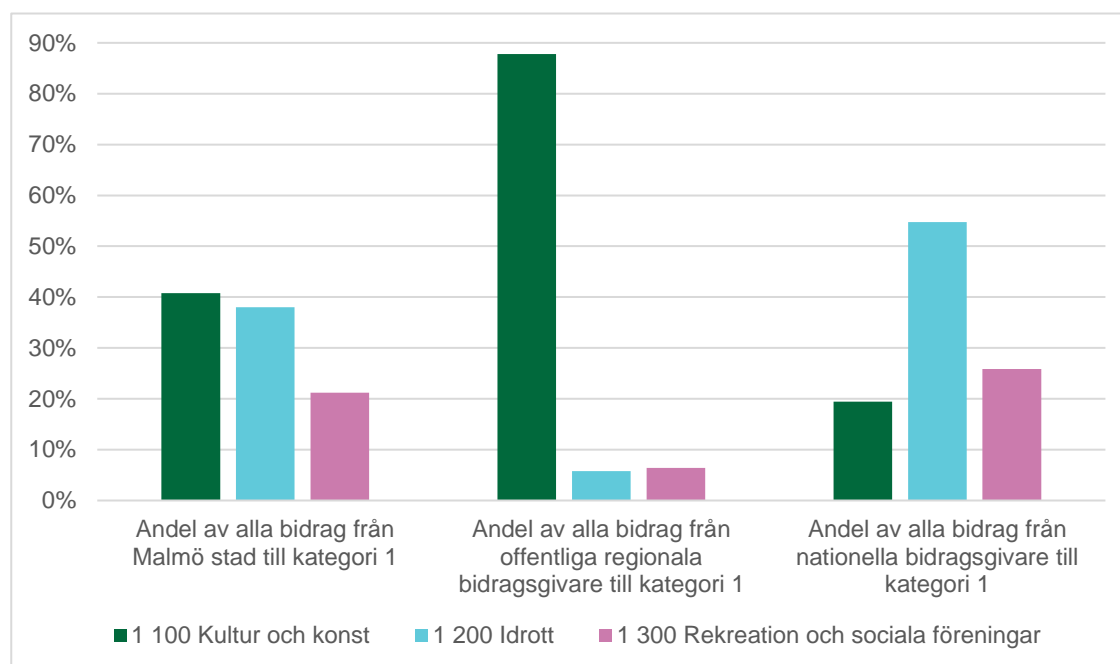
Tabell 4: Totalt utbetalt bidrag per ICNPO kategori samt genomsnittligt bidragsutfall per förening 2023 och 2024

Subkategorin 1 100: *Kultur och konst* fick mer genomsnittligt bidrag per aktör än det genomsnittliga bidraget för aktörer inom hela kategori 1 (nästan 364 000 kr under 2024) medan föreningar inom 1 200: *Idrott* och 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* fick i genomsnitt mindre. Utfallet

är intressant i jämförelse med kategori 2: *Utbildning och forskning* där det genomsnittliga bidraget per aktör var över 4 miljoner kronor under 2024 och över 2 miljoner kronor för kategorier 3: *Hälsa* och 8: *Utdelande stiftelser och insamlande verksamheter*. Jämförelsen är relativ eftersom aktörerna inom de olika kategorierna är av olika karaktär, syfte och storlek.

Siffror för 2023 skiljer sig något där stödet till 1 100: *Kultur och konst* ökat proportionerligt med 0,5% (motsvarar 6,5 miljoner kr totalt) i förhållande till utbetalt bidrag till samtliga föreningar. Samtidigt som totalt bidrag till 1 200: *Idrott* och 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* minskat med cirka 1% från 2023 till 2024 (minskning motsvarande 4,5 miljoner totalt för föreningar inom subkategorin 1 300).

Analys kan även göras över bidragsutfall till respektive subkategori utifrån bidragsgivarnas karaktär och nivå. Diagrammet nedan visar bidrag från offentliga bidragsgivare 2024.

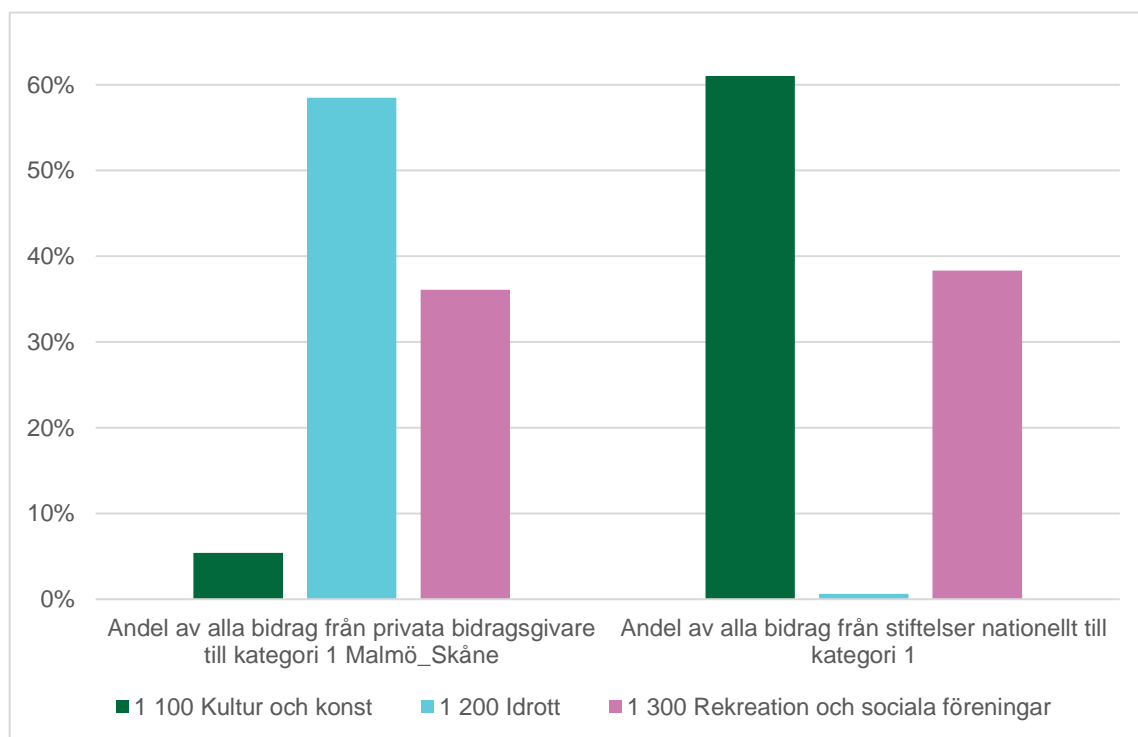

Figur 9: Andel av alla offentliga bidrag utbetalda 2024 till kategori 1 per subkategori.

Inom Malmö stad fördelas bidrag inom kategori 1: *Rekreation och kultur* nästan jämt mellan 1 100: *Kultur och konst* och 1 200: *Idrott* (41% resp. 38%) medan 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* endast får hälften så stor andel, 21%, av alla bidrag som tilldelats kategori 1.

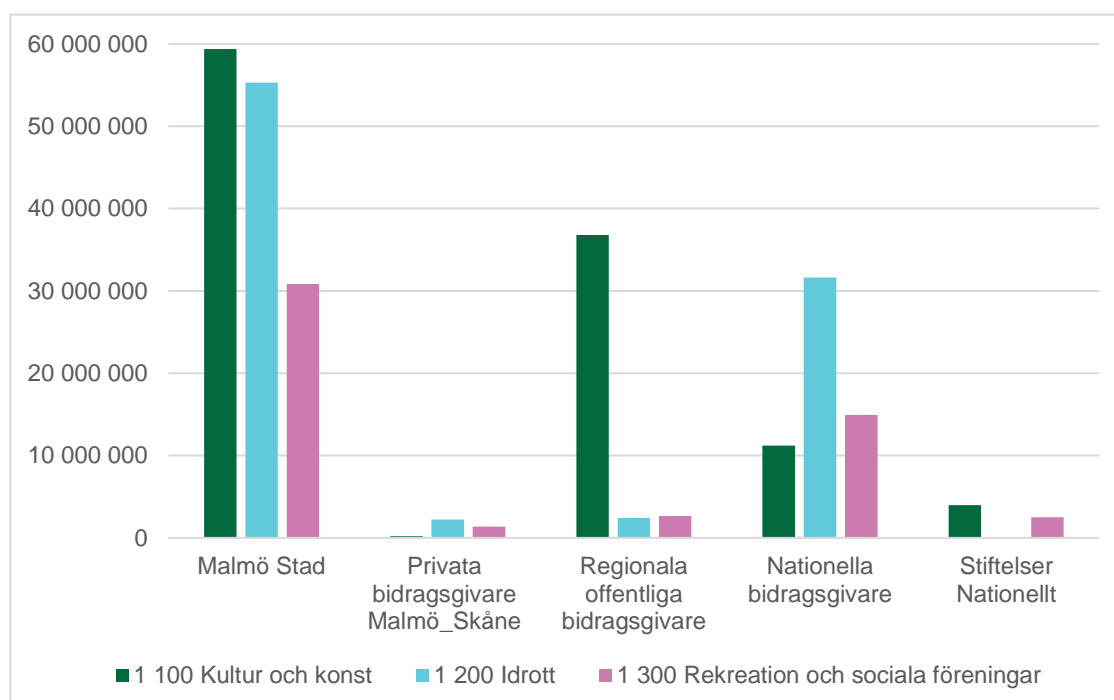
Skillnaden mellan bidragsgivning på regional- respektive nationell nivå blir väldigt tydlig där majoriteten av bidrag från regionala bidragsgivare utgick till 1 200: *Kultur och konst* medan mer än hälften av de nationella bidragen utbetalades till 1 200: *Idrott*.

En annan intressant observation görs vid analys av bidrag från privata bidragsgivare. Bidrag från de regionala privata bidragsgivarna utbetalades främst till föreningar inom 1 200: *Idrott och kultur och konst* fick 5% av dessa medan bidrag från nationella stiftelser utbetalades 2024 främst till 1 100: *Kultur och konst*. Aktörer inom subkategorin 1 300 fick lika stor andel av privata bidrag på lokal-/regional- respektive nationell nivå.

Figur 10: Andel av alla privata bidrag utbetalda 2024 till kategori 1 per subkategori

Det är viktigt att observera att faktiskt utbetalda belopp skiljer sig mycket bland de olika skalorna. Störst sammanlagt bidrag utbetalas till subkategorin 1 100: *Kultur och konst*, där utbetalt bidrag stegvis minskade ju längre ut på den geografiska skalan bidragsgivaren befinner sig på. Avvikelsen framkommer endast av privata lokala/regionala bidragsgivare.

Figur 11: Utbetalt bidrag 2024 till kategori 1 fördelat på respektive subkategori.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att aktörer verksamma i Malmö inom 1 100: *Kultur och konst* huvudsakligen finansieras av offentliga bidrag på lokal och regional nivå, medan den lokala idrottsrörelsen främst erhåller bidrag från bidragsgivare på lokal och nationell nivå. Aktörer inom subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* är den av de tre subkategorierna som får minst bidrag utifrån andelen de utgör både inom kategori 1 och inom samtliga aktörer. Den finansieras primärt av Malmö stad. Ett trettital av aktörerna inom denna subkategori får även bidrag från myndigheter på nationell nivå.

Fördjupad analys - Föreningar inom funktionsstödsområde

Den näst största huvudkategorin är den som i utredningen namngetts 'Föreningar inom funktionsstödsområde'. Kategorin finns inte inom ICNPO utan har adderats av utredarna. Kategoriseringen utgår ifrån att målgruppen främst är personer med funktionsnedsättning och verksamheter befinner sig i gränslandet mellan minst tre ICNPO-kategorier (1: *Rekreation och kultur*, 4: *Social trygghet*, 7: *Opinionsbildning*).

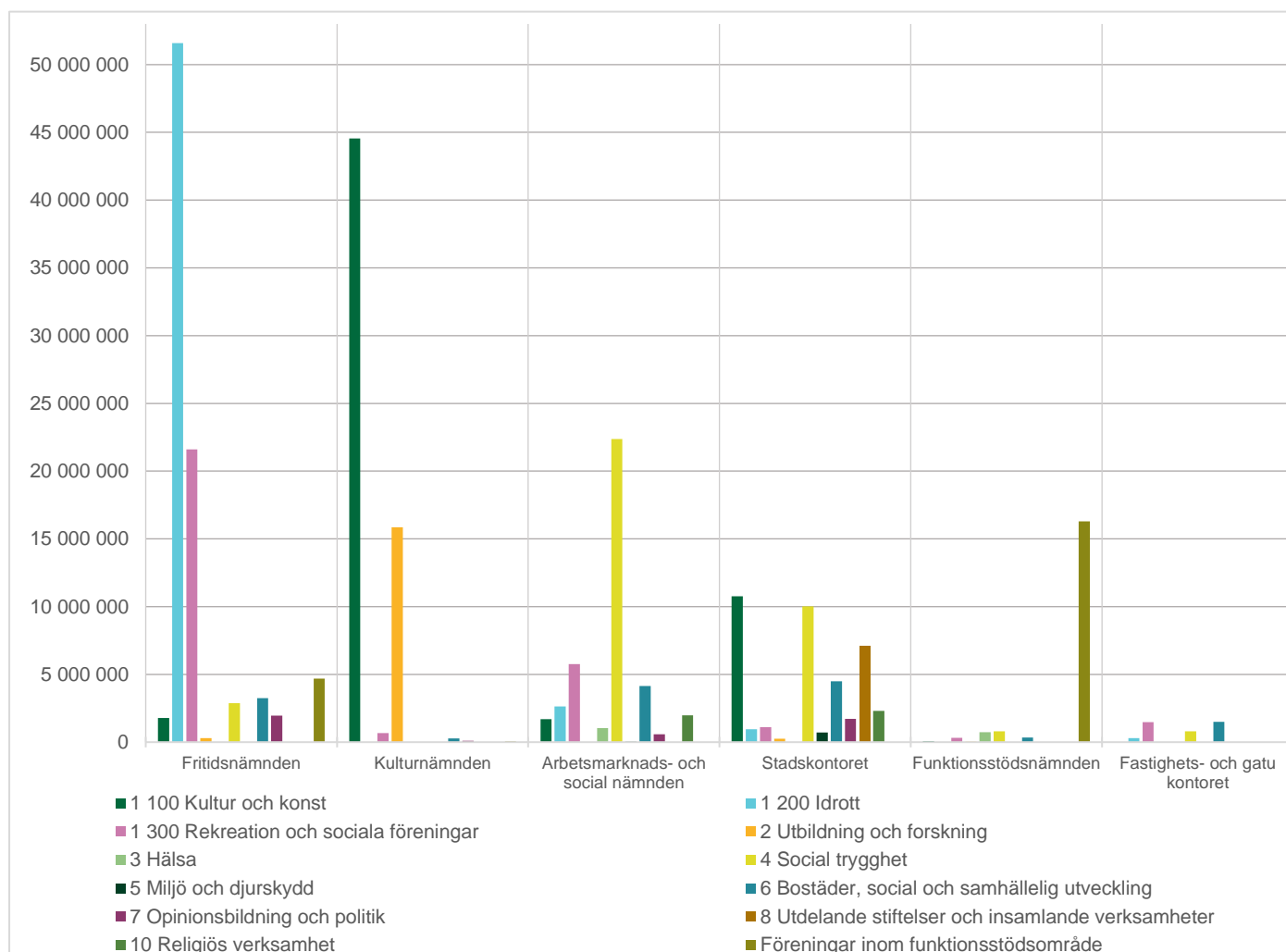
Kategorin innefattar 48 olika aktörer, motsvarande 5% av samtliga i underlaget. Aktörerna representerar en bredd som speglar heterogenitet inom målgruppen. De organiserar sig kring personer med en eller fler specifika diagnoser, funktionsnedsättningar eller sjukdomar, och agerar som både mötesplats, rådgivningsorgan och inte minst som en rättighetsförsvare och opinionsbildare. Stödet till aktörerna motsvarar 6,5% av utbetalt bidrag till samtliga kategorier under 2023 och 5,7% under 2024. Bidrag till de lokalt verksamma aktörerna kommer huvudsakligen från Malmö stads funktionsstödsnämnd och fritidsnämnd (sammanlagd nästan 17 miljoner kronor år 2023 och 21 miljoner kronor år 2024). Därefter har bidrag tilldelats av nationella offentliga bidragsgivare så som Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Allmänna Arvsfonden och Riksidrottsförbundet. Det är viktigt att nämna att bidrag från de nationella myndigheterna utbetalades till mindre än ett tiotal av de 48 aktörerna.

Målgruppen personer med funktionsnedsättningar allmänt behöver fler och mer resurser i form av hjälpmedel, transport, utrustning m.m. för att kunna delta i samhället jämfört med övrig befolkning. Andel utbetalda bidrag till aktörer som vänder sig till målgruppen tyder på att resurserna inte är tillräckliga. Myndigheten för delaktighet (MFD) senaste uppföljning av levnadsvillkoren år 2023 visar att andra bestämningsfaktorer i kombination med en funktionsnedsättning har avgörande betydelse för utvecklingen av levnadsvillkor. Det innebär också att personer med funktionsnedsättning som redan lever med särskild risk för utsatthet är bland de som drabbas hårdast vid lågkonjunktur och nedskärningar. Stora lokala skillnader i tillämpningen av individuella stödinsatser, liksom besparingar i kommuner och regioner, leder till att många personer med stora stödbehov upplever vardagen som alltmer otrygg och oförutsägbar. Många uppger att det gör det svårare att komma ut på arbetsmarknaden, utöva fritidsaktiviteter, påbörja och slutföra studier eller yrkesutbildning (Myndighet för delaktighet, 2024).

Förutom större resurser i form av finansiellt stöd, pekar fritidsförvaltningens tidigare utredning på att nedskärningar och förändrade arbetssätt runt om i staden har gjort att det finns ett behov av att utveckla arbetet med friskfaktorer för personer med funktionsnedsättning, att skapa länkar mellan verksamheter och arbeta fysiskt nära tillsammans.

Analys av Malmö stads ekonomiska stöd till idéburen sektor

Kommunen är den största bidragsgivaren till det lokala civilsamhället (cirka 45% av de sammanlagda bidragen utbetalades av Malmö stad under 2023/2024). I avsnittet *Malmö stads regelverk för stöd till idéburen sektor* beskrivs vilka styrdokument som reglerar stadens bidragsgivning till idéburen sektor samt uppdrag för respektive bidragsgivande nämnd. Detta avsnitt analyserar underlaget utifrån nämndernas uppdrag och utbetalda bidrag under 2023/2024. Diagrammet nedan presenterar bidrag från olika nämnder enligt ICNPO kategorier.

Figur 11. Utbetalt bidrag 2024 från respektive nämnd till ICNPO Kategorierna.

Fritidsnämnden är den nämnd som utbetalt mest bidrag till idéburen sektor (runt 88 miljoner). Detta sammanfaller med att stödet till idéburen sektor, så som föreningslivet i Malmö, ingår i nämndens uppdrag. Kulturnämnden utbetalde runt 60 miljoner kronor i bidrag både under 2023 och 2024. Stadskontoret utbetalde cirka 58 miljoner kronor i bidrag år 2023 och 39 miljoner år 2024. Arbetsmarknads- och social nämnden utbetalde cirka 40 miljoner kronor i bidrag båda åren. Funktionsstödsnämnden utbetalde 18 miljoner kronor i bidrag år 2024, en ökning på 4 miljoner jämfört med 2023.

Fritidsnämnden betalade huvudsakligen ut bidrag till aktörer inom subkategorin 1 200: *Idrott* och 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*, därefter till aktörer inom funktionsstödsområde och kategori 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling*, i vilken ingår allmänna samlingslokaler. Utfallet är i linje med fritidsnämndens uppdrag om att främja fysisk aktivitet, delaktighet och en meningsfull fritid för Malmöborna. 1 200: *Idrott* får mest bidrag (51 miljoner kr), samt drift och subventionerade priser vid användning av anläggningar. Aktörer inom subkategorierna 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* fick 21 miljoner kr i utbetalt bidrag och 1 200: *Kultur och konst* 1,7 miljoner kr.

Kulturnämnden är som förväntad den största bidragsgivare till aktörer inom subkategori 1 100: *Kultur och konst* (44 miljoner kr) samt inom kategori 2: *Utbildning och forskning* (närmare 16 miljoner kr) vilket sammanfaller med uppdraget att fördela kulturstöd till det fria kulturlivet samt stöd till studieförbunden i Malmö.

Funktionsstödsnämnden är som väntat den största bidragsgivare till föreningar inom funktionsstödsområdet (över 16 miljoner kr). Arbetsmarknads- och socialnämnden betalade ut bidrag till organisationer inom kategori 4: *Social trygghet*. Även detta är i enlighet med nämndernas uppdrag.

Kommunstyrelse fördelade bidrag till aktörer inom ett flertal kategorier. Mest bidrag utbetalades till subkategori 1 100: *Kultur och konst*, följt av kategori 4: *Social trygghet* och kategori 8: *Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter*. Dessutom utbetalades över 8 miljoner kr för olika arrangemang som organiserades i samarbete mellan staden och aktörerna inom idéburen sektor. Dessa utbetalningar är inte inkluderade i underlaget och sammanställningar. Kommunstyrelse ska enligt sitt uppdrag dela ut bidrag till civilsamhällesorganisationer med verksamhet inom

hållbarhetsområde, ett väldigt brett område som omfattar många olika verksamheter och målgrupper, vilket speglas i bidragsgivningen.

Tekniska nämnden utbetalde bidrag främst i form av samverkan med olika aktörer huvudsakligen inom kategorier 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling* och subkategori 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*. Även det är i linje med nämndens uppdrag om att stödja lokala initiativtagare att skapa långsiktigt samarbete och utveckla sina närområden enligt en samverkansmodell.

Sammanfattningsvis är observationen att bidrag till subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* samt kategori 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling* kommer från majoriteten av bidragsgivande nämnder ovan. Detta vittnar om bredden i dessa kategorier, där aktörer har ett syfte samt verksamhet som sträcker sig över flera nämnders ansvarsområde. Det är dock viktigt att påpeka att de flesta enskilda aktörerna inom dessa kategorier fick bidrag från endast en av nämnderna. Det är endast 20–30 aktörer inom dessa två kategorierna som fick bidrag från två eller fler nämnder. Det handlar främst om allmänna samlingslokaler, sociala företag, föreningsdrivna mötesplatser och föreningar som fokuserar på socialt förebyggande verksamhet.

Slutligen visar utredningen att Malmö stad (arbetsmarknads- och social nämnden, funktionsstödsnämnden, tekniska nämnden samt kommunstyrelsen) ingick cirka 25 IOP (ideella-offentliga partnerskap) under de senaste två åren tillsammans med cirka 15 föreningar.

Analys av bidrag ur fritidsnämndens perspektiv

Fritidsnämndens mål är att skapa jämlika förutsättningar för en meningsfull fritid för Malmöbor med särskilt fokus på de prioriterade målgrupperna: barn och unga i åldern 4–25 år, seniorer +65 år samt personer med funktionsnedsättning oavsett ålder. Därtill ska tjejer samt barn och unga i områden med låg aktivitetsgrad särskilt prioriteras. Inom detta mål ryms uppdraget att ge stöd, bidrag och service åt föreningslivet inom fritidsområdet. Fritidsnämnden beviljar olika typer av bidrag såsom grundstöd, aktivitetsstöd, lokalstöd, "lönebidrag", bidrag för att skapa avgiftsfria aktiviteter inom ramen för Kul i Malmö, evenemangsbidrag och verksamhetsbidrag. Årligen beviljar fritidsnämnden över 80 miljoner kronor i bidrag till ideella föreningar. Utöver möjligheten att ansöka om bidrag från

fritidsnämnden erbjuder nämnden anläggningar som föreningar kan boka. Den totala budgeten 2024 som fritidsnämnden hade för drift och utveckling av befintliga anläggningar var drygt 294 miljoner kronor. En merpart av budgeten användes till hyra och drift av anläggningar som föreningar kan nyttja till nolltaxa och/eller för subventionerade priser. De anläggningar som fritidsnämnden huvudsakligen tillhandahåller och som går att nyttja till 0-taxa är främst utformade för idrottsaktiviteter. Det medför att det är främst idrottsföreningar som tar del av denna typ av stöd.

För att kunna ta del av fritidsnämndens stöd måste föreningar registrera sig hos fritidsförvaltningen, vilket kräver att de uppfyller de krav som beskrivs i fritidsnämndens regelverk *Föreningsstöd*. De grundläggande kraven är gemensamma för alla föreningar men kravet på medlemmar, närvaroregistrering samt handlingar skiljer sig enligt registreringskategori. Det finns tre olika registreringskategorier som avgör vilket stöd en förening/organisation kan få från fritidsnämnden: Registrerad förening, Bidragsberättigad förening och Registrerad Organisation.

Av tabellen nedan framgår antal aktörer i underlaget som på någon nivå är registrerade på fritidsförvaltningen samt antal externa aktörer, dvs. de som inte är registrerade hos fritidsförvaltningen och inte nyttjar fritidsnämndens stöd. Tabellen redovisar även totalt utbetalt bidrag under 2023 respektive 2024 från samtliga bidragsgivare. Skillnader mellan åren kan bero på fleråriga bidrag och ansökningsperioder som inte är årliga.

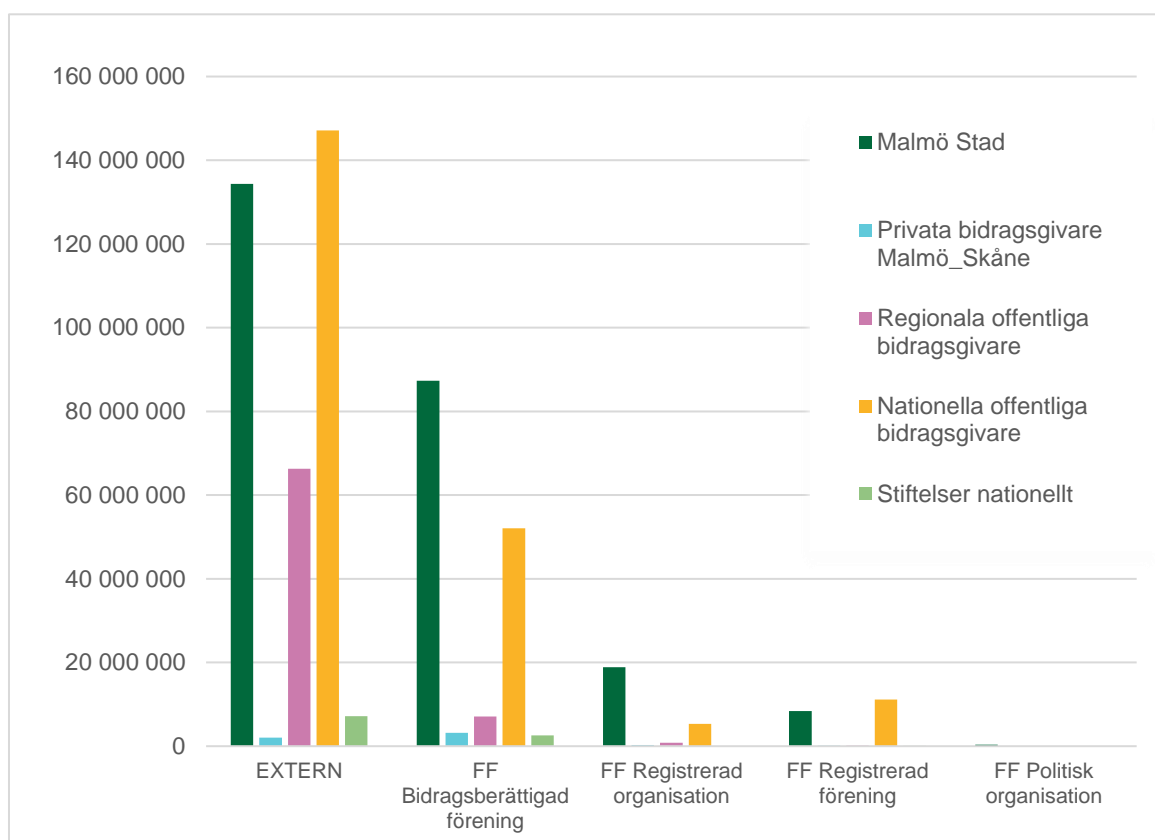
Tabell 5: Utbetalt bidrag från samtliga bidragsgivare enligt fritidsnämndens kundkategorisering

FF Kundkategori	Antal föreningar	Bidrag 2023	Bidrag 2024
FF Bidragsberättigad förening	320	155 836 387	152 251 640
FF Registrerad organisation	35	32 211 156	25 312 465
FF Registrerad förening	221	16 612 269	19 881 404
FF Politisk organisation	8	737 376	399 675
EXTERN aktör	335	330 630 909	356 981 297
Totalsumma	919	536 028 097	554 826 481

Totalt fick 320 Bidragsberättigade föreningar och 35 Registrerade Organisationer bidrag under 2023/2024. Det fanns även 221 Registrerade föreningar som nyttjade annan typ av stöd av fritidsnämnden, vissa fick bidrag från andra bidragsgivare. Av tabellen framgår även att mest bidrag utbetalats till de 335 externa aktörerna - nästan dubbelt så mycket som till Bidragsberättigade föreningar och Registrerade Organisationer under 2024

trots att dessa tillsammans är fler än de externa aktörerna. Tabellen visar även rubriken FF Politisk organisation vilken omfattar politiska ungdomsförbund och partier som får stöd från Kommunstyrelsen men som årligen betalas ut via fritidsförvaltningen, förutsatt att obligatoriska handlingar inkommit.

Vid analys över bidragsgivare till Bidragsberättigade föreningar framgår att bidrag främst utbetalts från Malmö stad och därefter nationella offentliga bidragsgivare. Detsamma gäller för Registrerade organisationer.

Figur 1312. Bidragsutfall 2024 till fritidsnämndens kundkategorier

Av diagrammet framgår att de externa aktörerna främst fick bidrag från nationella offentliga bidragsgivare år 2024 och därefter från Malmö stad - en avvikelse jämfört med 2023, då de externa aktörerna fick mest bidrag av Malmö stad och därefter från nationella offentliga bidragsgivare. Detta förklaras tidigare i rapporten med troligtvis olika ansökningsperioder, fleråriga bidrag och enstaka tillfälliga bidrag.

De Bidragsberättigade föreningarna samt Registrerade Organisationer fick främst bidrag utbetalt från fritidsnämnden (cirka 86 miljoner kr),

kulturnämnden och arbetsmarknad- och socialnämnden (över 6 miljoner kr vardera), funktionsstödsnämnden (över 4 miljoner kr) samt kommunstyrelsen och tekniska nämnden (1,7 miljoner kr vardera). Detta innebär att vissa Bidragsberättigade föreningar och Registrerade Organisationer får bidrag från flera olika nämnder utöver fritidsnämnden.

Med tanke på att fritidsnämnden ansvarar för kommunens samlade fritidsverksamhet för att främja fysisk aktivitet, delaktighet och en meningsfull fritid för Malmöborna är det relevant att undersöka vilka föreningar som väljer att registrera sig hos fritidsnämnden för att nyttja fritidsnämndens stöd.

Tabell 6: Totalt utbetalt bidrag till Fritidsnämndens kundkategorier

ICNPO enligt FF Registreringskategori	Antal	Bidrag från Malmö stad 2024	Varav bidrag fritidsnämnden 2024	Genomsnittligt bidrag / förening från fritidsnämnden 2024
FF Bidragsberättigad förening	320	87 462 397	71 481 255	223 379
1 200 Idrott	171	50 935 568	47 044 528	275 114
1 300 Rekreation och sociala föreningar	119	23 074 746	17 824 644	149 787
1 100 Kultur och konst	12	4 395 960	1 633 960	136 163
Föreningar inom funktionsstödsområde	16	8 761 717	4 683 717	292 732
2. Utbildning och forskning	2	294 406	294 406	147 203
FF Registrerad organisation	35	18 850 722	14 540 594	415 446
1 200 Idrott	13	4 275 880	4 275 880	328 914
1 300 Rekreation och sociala föreningar	9	2 458 286	2 458 286	273 143
1 100 Kultur och konst	1	126 720	126 720	126 720
6. Bostäder, social och samhällelig utveckling	6	3 617 301	3 236 981	539 497
4. Social trygghet	3	3 671 998	2 881 998	960 666
7. Opinionsbildning och politik	2	1 560 729	1 560 729	780 365
2. Utbildning och forskning	1	3 139 808	0	0
FF Registrerad förening	221	8 427 260	1 379 180	6 241
1 200 Idrott	117	79 485	79 485	679
1 300 Rekreation och sociala föreningar	57	4 233 725	1 279 445	22 446
1 100 Kultur och konst	21	1 228 281	19 481	928
Föreningar inom funktionsstödsområde	11	2 485 769	769	70
10. Religiös verksamhet	7	0	0	0
4. Social trygghet	2	0	0	0
5. Miljö och djurskydd	2	0	0	0
3. Hälsa	1	400 000	0	0
6. Bostäder, social och samhällelig utveckling	1	0	0	0
7. Opinionsbildning och politik	1	0	0	0
2. Utbildning och forskning	1	0	0	0
Totalsumma	576	114 740 379	87 401 029	151 738

Av tabellen framgår att de flesta Bidragsberättigade föreningar, Registrerade organisationer och Registrerade föreningar ingår i ICNPO subkategori 1 200: *Idrott*. Det är också den subkategorin som har fått mest bidrag från fritidsnämnden under de senaste åren. Det är också tydligt att utbetalt bidrag till 1 200: *Idrott* nästan uteslutande är från fritidsnämnden och inte från de andra bidragsgivande nämnderna. Idrottsföreningar fick dock inte det högsta genomsnittliga bidraget per Bidragsberättigad förening från fritidsnämnden, utan det var de föreningar inom funktionsstödsområde som är registrerade hos fritidsförvaltningen (mindre än hälften av alla i underlaget). Det känns rimligt med tanke på diskussionen om behov av resurser för målgruppen som diskuteras i avsnittet *Fördjupad analys – föreningar inom funktionsstödsområde*.

Den näst största, både i antal föreningar och utbetalt bidrag från fritidsnämnden, är subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*. Av de totalt 214 föreningarna är 186 registrerade hos fritidsförvaltningen, varav 119 som Bidragsberättigade förening. Föreningar inom denna subkategori fick dock mindre genomsnittligt bidrag per Bidragsberättigad förening från fritidsnämnden jämfört med genomsnittligt bidrag per idrottsförening – cirka 125 000 kr mindre i genomsnitt per förening. Som nämnts tidigare utbetalades bidrag till denna subkategori från de flesta bidragsgivande nämnder under 2023/2024 men med stor spridning över olika aktörer. Fritidsnämnden står för majoriteten av bidragsutbetalningarna.

Det är värt att uppmärksamma att fritidsnämnden utbetalade det största genomsnittliga bidrag per organisation till Registrerade Organisationer inom kategorin 4: *Social trygghet*, vilket är intressant utifrån fritidsnämndens uppdrag.

Tabellen visar också bidragsgivning från fritidsnämnden till registrerade föreningar under 2024. Bidragsutfallet förklaras med att det skett en nedflyttning av föreningar från bidragsberättigad till registrerade förening under året, men före nedflyttningen. Undantaget avser en föreningsdriven mötesplats som i dagsläge är kategoriserad som Registrerad förening men erhåller verksamhetsbidrag enligt överenskommelse.

De flesta externa aktörer har kategoriserats under subkategori 1 100: *Kultur och konst*. En stor del av dessa omfattas av kulturnämndens bidrag till det fria kulturlivet, där kulturnämnden är den främsta bidragsgivaren från Malmö stad. Endast 12 aktörer inom denna subkategori är

Bidragsberättigade hos fritidsförvaltningen och en är Registrerad organisation. Efter det kategoriserades de externa aktörerna främst inom kategorierna 4: *Social trygghet* och subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*.

Det samma gäller även föreningar inom funktionsstödsområde, vilka inte är så väl representerade bland bidragstagare från fritidsnämnden. Av de 48 aktörerna är 16 Bidragsberättigade och fått bidrag från fritidsnämnden.

Underlaget har också analyserats utifrån Föreningstyp, en kategorisering som fritidsförvaltningen använder sig av i sitt bidrags- och bokningssystem. Det är viktigt att påpeka att det är fritidsförvaltningen som gör kategoriseringen i systemet men att detta kan justeras av föreningar.

Tabell 7. Totalt utbetalt bidrag till Fritidsnämndens kundkategorier samt genomsnittligt bidrag per förening 2024

FF Föreningstyp	Antal	Bidrag Malmö stad	Varav fritidsnämnden	Genomsnittligt bidrag från fritidsnämnden / förening
FF Bidragsberättigad förening	320	87 462 397	71 481 255	223 379
Idrottsförening	168	50 656 307	46 765 267	278 365
Pensionärsförening	38	1 074 153	1 074 153	28 267
Kulturförening	30	6 634 521	2 981 241	99 375
Social förening	26	5 435 465	2 177 443	83 748
Scout och friluftsliv	15	1 786 268	1 786 268	119 085
Funktionsnedsättning	14	8 741 505	4 663 505	333 108
Spelförening	10	793 853	793 853	79 385
Mötesplats	7	9 708 310	8 607 510	1 229 644
Övrigt	7	2 402 307	2 402 307	343 187
Intresseförening	3	59 323	59 323	19 774
Fysisk aktivitet	2	170 385	170 385	85 193
FF Registrerad organisation	35	18 850 722	14 540 594	415 446
Idrottsförening	9	770 366	770 366	85 596
Pensionärsförening	2	583 684	583 684	291 842
Social förening	2	2 685 756	2 685 756	1 342 878
Scout och friluftsliv	2	367 473	367 473	183 737
Spelförening	2	1 445 879	1 445 879	722 940
Mötesplats	1	1 560 729	1 560 729	1 560 729
Övrigt	8	4 083 828	3 293 828	411 729
Folkets hus	5	3 617 301	3 236 981	647 396
Intresseförening	3	595 898	595 898	198 633
Studieförbund	1	3 139 808	0	0
Totalsumma	355	106 313 119	86 021 849	242 315

I tabell 7 framkommer att enligt ICNPO kategoriseringen ger fritidsnämnden mest stöd sammanlagd till 1 200: *Idrott* och 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*. Fritidsförvaltningens kategori Idrottsförening är identisk med ICNPO 1 200: *Idrott*. Däremot 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* bryts ner till olika föreningstyper i förvaltningens kategorisering, där de med flest antal tillhör föreningstyp pensionärsföreningar, kulturföreningar (kulturutövning som inte innefattas i det fria kulturlivet), sociala föreningar, scout- och friluftslivsföreningar, föreningar som vänder sig till personer med funktionsnedsättning samt spelföreningar m.m.

Analysen visar att det högsta genomsnittliga bidrag per förening/organisation betalades till föreningar med föreningstyp Mötesplats. Den visar också att exempelvis pensionärsföreningar i jämförelse med kulturföreningar och sociala föreningar fick mindre i bidrag från fritidsnämnden, trots att de är fler till antalet. En möjlig förklaring är att kulturföreningar och sociala föreningar samlar större antal medlemmar, organiserar fler och mer frekventa aktiviteter än pensionärsföreningar, vilket genererar mer bidrag enligt fritidsnämndens nuvarande regelverk. Bidragsgrundande medlemmar och aktiviteter utformar ett underlag för ett flertal bidrag som fritidsnämnden fördelar – grundstöd, aktivitetsstöd och lokalstöd. Ju fler medlemmar och aktiviteter en förening har, desto större bidrag genereras, vilket förklarar bidragsfördelningen ovan.

Sammanfattningsvis konstateras att fritidsnämnden betalar ut största sammanlagda bidrag till idrott, som vi också konstaterat representerar en av de största folkrörelserna som aktiverar många Malmöbor. Idrott i Malmö organiserades i cirka 180 föreningar/organisationer som fick bidrag under 2023/2024 och aktiverade närmare 37 000 Malmöbor som var bidragsberättigade. Resterande registrerade föreningar, som främst ingår i 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* organiserade strax över 15 000 Malmöbor som var bidragsberättigade i cirka 170 föreningar/organisationer. Ett tiotal av aktörerna är föreningsdrivna mötesplatser och verkar både för medlemmar och icke medlemmar vilket påverkar förvaltningens möjlighet till statistik över faktisk aktivitetsgrad och antal deltagare. Det genomsnittliga bidraget från fritidsnämnden till dessa två subkategorier skiljer sig dock märkbart – med mer än 125 tkr per förening till idrottsföreningar i genomsnitt.

Fritidsnämndens uppdrag om att ge stöd, bidrag och service åt föreningslivet inom fritidsområdet går i linje med ovan. Men frågor återstår kring vilka som har tillgång till det kommunalt subventionerade

fritidsutbudet, vilka som nås av idrottsföreningar i Malmö och om befintligt bidragssystemet lever upp till fritidsnämndens vision om att skapa en meningsfull fritid för alla Malmöbor.

Slutsatser

I Föreningsrapport 2025 undersöks bidragsgivning till civilsamhället internt från stadens förvaltningar och externt från nationella och regionala bidragsgivare, både offentliga och privata. En fullständig kartläggning av samtliga bidragsgivare och det totala ekonomiska stödet till föreningslivet i Malmö var inte möjlig inom ramen för utredningen. Huvudsaklig anledning är att antalet bidragsgivare, framför allt privata, är outtömlig och inte omfattas av offentlighetsprincipen. Målet var därmed att ge en aktuell bild av det sammanlagda ekonomiska stödet till föreningar verksamma i Malmö samt att undersöka hur fritidsnämndens bidragssystem kompletterar helheten.

Analys baseras på ekonomiskt underlag från ett fyrtiotal olika bidragsgivare, privata och offentliga, på lokal-, regional- och nationell nivå. Underlaget omfattar cirka 900 aktörer inom civilsamhället som är verksamma i Malmö och fick bidrag under 2023/2024. I utredningen har aktörerna delats in enligt FN:s ICNPO kategorisering samt av utredarna kompletterats med en särskild kategori för föreningar inom funktionsstödsområdet.

Utredningen visar att majoriteten av aktörerna (76 %) tillhör kategori 1: *Rekreation och kultur*, som också fick störst bidrag både 2023 och 2024. Analysen av bidragsgivningen visar att samtliga bidragsgivare, offentliga och privata, betalade ut den största andelen bidrag till kategori 1 under 2023. Ett liknande mönster syns 2024, med ett undantag: på nationell nivå gav offentliga bidragsgivare mer stöd till kategori 2: *Utbildning och forskning* än till kategori 1. Denna skillnad beror främst på ett fåtal studieförbund och folkhögskolor som fick större bidrag från Folkbildningsrådet eller beviljades stöd från Europeiska socialfonden. Variationer i bidragsutbetalningar kan även förklaras av ansökningsperioder, fleråriga stöd samt återstartsstöd efter Covid-19-pandemin. En fördjupad analys av skillnaderna mellan 2023 och 2024 ingår inte i denna utredning, men kan genomföras vid behov.

Kategori 1: *Rekreation och kultur* som är omfattande och till stor del ingår i fritidsnämndens ansvarsområde analyserades mer djupgående och med

fokus på kategorins tre subkategorier. Subkategori 1 200: *Idrott* representerar störst andel aktörer av kategori 1 – närmare hälften, 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* utgör en tredjedel och 1 100: *Kultur och konst* en fjärdedel av kategorin.

Mest bidrag, både 2023 och 2024, utbetalades sammanlagd till aktörer inom subkategori 1 100: *Kultur och konst*. Under 2024 motsvarade detta en femtedel (111 miljoner kronor) av totalt utbetalt bidrag till samtliga kategorier. Detta innebär att aktörer inom subkategorin mottar större andel av det totala bidragsbeloppet än vad dess andel av aktörerna motsvarar. Bidrag utbetalades främst från kulturnämnden i Malmö stad och från den regionala offentliga bidragsgivaren Region Skåne. Fritidsnämnden har endast utbetalat 2 % av sitt totala bidragsstöd till subkategorin.

Idrott representerar en stor folkrörelse och subkategorin 1 200: *Idrott* är den största av samtliga ICNPO huvud- och subkategorier. Det är det verksamhetsområde som bland Bidragsberättigade föreningarna hos fritidsförvaltningen aktiverar flest deltagare i Malmö⁹. Trots detta mottar idrottsföreningarna 17% av totalt utbetalt bidrag (cirka 92 miljoner kronor) från samtliga bidragsgivare, vilket innebär att de får mindre än hälften av sin andel i förhållande till antalet aktörer. Bidrag kommer huvudsakligen från Malmö stad, nästan uteslutande från fritidsnämnden (närmare 60% av fritidsnämndens bidrag utan hänsyn till 0-taxa och drift av anläggningar) och från Riksidrottsförbundet på nationell nivå.

Finansieringen av *Kultur och konst* skiljer sig från *Idrott*. Kulturrådet som är en statlig myndighet fördelar statliga medel direkt, vilket ger staten möjlighet att styra kulturpolitiska mål. Årligen fördelas cirka 2,5 miljarder kronor till professionell konst- och kulturverksamhet, motsvarande regeringens anslag till Riksidrottsförbundet. Skillnader finns dock i övrig finansiering: kultursponsring uppgick till 743 miljoner kronor 2022, jämfört med cirka 6 miljarder till idrott (Myndighet för kulturanalys, 2023). Kulturlivet bygger inte på medlemskap och ideellt engagemang som idrotten, vilket påverkar tillgången till resurser. Bidrag från Malmö stad skiljer sig mellan subkategorierna med cirka 4 miljoner kronor mer till kultur och konst båda åren.

Subkategori 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* omfattas av en stor bredd av aktörer med en mångfald av verksamheter och syften, så som

---

⁹ Baseras på fritidsförvaltningens egen statistik över inrapporterade föreningsaktiviteter och bidragsberättigade medlemmar.

exempelvis pensionärsföreningar, friluftslivsföreningar, etniska föreningar, föreningsdrivna mötesplatser m.m. Subkategorin är den andra största och representerar en tredjedel av kategori 1 och över 20% av alla aktörer inom samtliga ICNPO kategorier. Subkategorin har proportionellt fått minst bidrag inom kategori 1: 9 % av det totala beloppet som betalades ut till alla aktörer år 2024. Bidragen kommer främst från Malmö stads olika nämnder, med spridning mellan föreningar (några få aktörer har fått stöd från två eller fler nämnder). Därutöver förekommer enstaka bidrag från nationella offentliga bidragsgivare till ett fåtal aktörer. Att bidrag till föreningar inom subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* nästan uteslutande kommer från kommunen tyder på att de är beroende av kommunalt bidrag. Av utredningen framgår att det inte finns någon stor samlad bidragsgivare på regional eller nationell nivå som skulle utbetala något större bidrag till dessa aktörer. Det är ett faktum som kan, precis som Statskontoret skriver i sin utredning, göra aktörerna sårbara och också kan påverka deras vilja att uttala sig kring eller kritisera ett infört bidragssystem (Statskontoret, 2021).

Några aktörer inom denna subkategori 1 300 tillsammans med fåtal aktörer inom kategori 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling* (där bl.a. allmänna samlingslokaler och sociala företag ingår) fick bidrag från ett flertal bidragsgivande nämnder inom Malmö stad. Detta vittnar om verksamheternas bredd och att verksamheten kan ha flera olika syften. Enligt Malmö stads regelverk är det tillåtet att ta emot bidrag från flera olika nämnder, förutsatt att det i ansökan framgår om bidrag söktes från annan bidragsgivare. Samtliga bidragsgivare och bidragsformer ska uppges för att undvika otillåten dubbelfinansiering eller överkompensation. Detta ställer högre krav på bidragsgivande nämnder i form av ett ännu närmare samarbete, men framför allt ett gemensamt digitalt bidragssystem. Ett sådant system skulle hjälpa staden att hantera utmaningen samt möjliggöra för föreningslivet att inte behöva anpassa sin verksamhet enligt en nämnds specifika ansvarsområde vid bidragsansökningar.

Ytterligare ett viktigt fokusområde är bidragsgivning till aktörer som riktar sin verksamhet till personer med funktionsnedsättning. 'Föreningar inom funktionsstödsområde' är den näst största huvudkategori i antal aktörer enligt utredningen. Att leva med en funktionsnedsättning i Sverige idag innebär för många att förutsättningarna för delaktighet och jämlikhet i levnadsvillkor är väsentligt sämre och fler resurser i form av hjälpmedel, transport, utrustning m.m. behövs för att kunna delta i samhället jämfört med övrig befolkning. Trots det visar utredningen att resurser i form av

bidrag inte är tillräckliga då andel utbetalt bidrag är samma eller lägre än den andel de representerar av helheten. Utredningen visar ytterligare att endast 16 av 48 aktörer är registrerade som bidragsberättigade hos fritidsnämnden, detta trots att personer med funktionsnedsättning är en av nämndens prioriterade målgrupper. Ytterligare slutsats är att endast ett tiotal av aktörerna inom denna kategori tog emot bidrag från nationella offentliga bidragsgivare vilket tyder på att lokala aktörer förlitar sig främst på bidrag från Malmö stad och från sina respektive nationella organisationer/förbund. Kommuner, regioner och statliga myndigheter, har ett särskilt ansvar och en viktig roll för att förändra och förbättra målgruppens förutsättningar att delta i samhället på lika villkor som övriga. Utredningen tyder på att stödet till föreningar inom funktionsstödsområdet behöver utredas ytterligare så att fler inom målgruppen kan ta del av bidrag i allmänhet och fritidsnämndens bidrag i synnerhet. En sådan utredning bör ske i samarbete med funktionsstödsnämnden och arbetsmarknad- och socialnämnden m.fl. för att gemensamt identifiera område så att nämnderna kan komplettera varandras stöd.

Kategori 2: *Utbildning och forskning* fick proportionellt mest bidrag 2024. Trots att den utgör mindre än 3 % av alla aktörer, erhöll kategorin 19 % av totalt utbetalda bidrag – det högsta genomsnittliga stödet per aktör. Majoriteten av aktörerna är inte registrerade hos fritidsförvaltningen och får därför inget stöd från fritidsnämnden, eftersom deras verksamhet oftast ligger utanför nämndens ansvarsområde. Folkbildningen har historiskt haft stor betydelse för staten, men nuvarande regerings nedskärningar påverkar och kommer att påverka bidragsnivåerna framöver (Folkbildningsrådet, 2025). Att kategori 2 får mest bidrag proportionellt stämmer med forskning som visar att vissa organisationer är nära knutna till staten. Folkbildningsrådet, precis som Riksidrottsförbundet, fördelar bidrag på statens uppdrag, och folkhögskolor och studieförbund ses som viktiga komplement till det offentliga. Regeringens syn på folkbildningen håller på att förändras dock, vilket redan har påverkat och kan fortsätta påverka bidragsnivåerna (Folkbildningsrådet, 2025). Detta bekräftar även forskarnas slutsats att hur en organisation betraktas av det offentliga påverkar dess möjlighet till finansiering (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004).

Slutsatser kopplade till fritidsnämndens bidragssystem

En av frågeställningarna rapporten har för avsikt att besvara är om fritidsnämnden genom ett relevant bidragssystem möjliggör en meningsfull

fritid för alla Malmöbor och stödjer ett föreningsliv i förändring.

Fritidsförvaltningens statistik av föreningarnas närvarorapportering samt dialog med föreningslivet visar att fritidsnämndens regelverk i dagsläget är väl anpassat för verksamhet med stora grupper och regelbundna aktiviteter (lagidrott), ju fler aktiviteter och deltagare, desto mer bidrag genererar det. Inrapporterade aktiviteter och deltagare utgör därefter beräkningsunderlag för flertal av fritidsnämndens bidrag: aktivitetsstöd, grundstöd, lokalstöd men även för registreringskategorier. Detta innebär att vissa verksamheter med mindre grupper och mindre regelbundna aktiviteter inte kan nyttja stödsystemet i samma utsträckning. Detta och förslag på förändringar har undersökts i förvaltningens utredning *Aktivitetsstödet utmaningar och förbättringar* (2025). Utredningen belyste att föreningarna, särskilt de inom subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*, möter flera utmaningar i nuvarande regelverk. Problematiken kretsar kring målgrupper som inte omfattas av regelverket, brister i stödets utformning samt omfattande administration, vilket i sin tur påverkar föreningars verksamhet.

Föreningsrapport 2025 bekräftar dessa mönster. Idrottsföreningar var de som tog del av mest bidrag från fritidsnämndens bidragsbudget och samtidigt engagerar flest Malmöbor – cirka 37 000 personer i 180 bidragsberättigade föreningar under 2023/2024. Övriga föreningar som enligt fritidsförvaltningens föreningstyp inte kategoriseras som idrottsföreningar organiserar cirka 15 000 personer i 170 bidragsberättigade föreningar. Ett tiotal av aktörerna är föreningsdrivna mötesplatser och verkar både för medlemmar och icke medlemmar vilket påverkar förvaltningens möjlighet till statistik över faktisk aktivitetsgrad. Skillnaden i genomsnittligt bidrag från fritidsnämnden är dock stor: idrottsföreningar får över 125 tkr mer per förening i genomsnitt än övriga föreningar. Utredningen visar dessutom att endast lite mer än hälften av aktörerna inom subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* är registrerade som Bidragsberättigade och får bidrag från fritidsnämnden. Under 2024 utbetalades ca en fjärdedel av fritidsnämndens alla bidrag till subkategorin. Dessutom är 28 av totalt 214 aktörer inom subkategorin externa aktörer. Detta är intressant och väcker frågor om varför så många inom denna subkategori inte nyttjar fritidsnämndens stöd trots att de omfattas av nämndens ansvarsområde. En förklaring kan vara att föreningarna inte uppfyller de grundläggande kraven. En annan förklaring kan vara att regelverket inte passar, att aktörerna bedömer att kraven inte är värda de bidrag som kan utbetalas och att aktörerna därmed väljer att avstå

registrering. Eller är kraven inte i proportion till verksamhetens utformning, aktörernas organisering och arbetsmetoder? Dessa frågor kräver en djupare utredning om tillgång till det kommunalt subventionerade fritidsutbudet och frågan om bidragssystemet uppfyller nämndens vision om en meningsfull fritid för alla Malmöbor.

Föreningsrapport 2025 visar därmed att lokala aktörer inom idrott nästan uteslutande får bidrag från fritidsnämnden, vilket är logiskt utifrån principen att idrott stöds av fritidsnämnden, kultur av kulturnämnden och funktionsstödsområdet främst av funktionsstödsnämnden. Samtidigt omfattar uppdraget om en meningsfull fritid en mångfald av verksamheter och målgrupper – precis som idrott och kultur har bredare syften än enbart idrottande eller kulturutövande och funktionsrätt handlar om alla delar av samhällslivet. Vissa städer har valt att inrätta en idrottsförvaltning (exempelvis Stockholms stad) medan andra kommuner väljer en sammanslagen kultur- och fritidsförvaltning. Kommunens storlek och resurser är faktorer som kan påverka men en relevant fråga att belysa är om fritidsförvaltningen traditionellt ur ett kommunperspektiv framför allt är en idrottsförvaltning? Motsvarar kommunens och idrottsrörelsens relation den som forskare målar mellan staten och Riksidrottsförbundet, dvs. som en folkrörelse sammanväxt med det offentliga (Wijkström, Einarsson, & Larsson, 2004)? Har utvecklingen av civilsamhället förändrats snabbare än stödsystemet? Behöver stödsystemet utvecklas för att bättre täcka uppdraget om en meningsfull fritid och stötta idéburen sektor i Malmö i all sin omfattning och mångfald? Eller behöver stadens bidragsgivande nämnder samarbeta tätare för att bättre komplettera varandra i syfte att ge det bästa stödet till idéburen sektor som är både mångfacetterad och i ständig förändring?

Utredningen visar att vissa aktörer riskerar att hamna mellan stolarna när det kommer till bidragssystemet och inte kan söka stöd från vare sig fritidsnämnden eller andra nämnder på grund av regelverkets utformning. En annan problematik är att aktörerna kan behöva anpassa sin verksamhet enligt Malmö stads regelverk för att på så vis kunna beviljas bidrag. Om så sker, kan det vara tecken på att detta skulle strida mot principen om civilsamhällets oberoende? För att kunna besvara dessa frågor, behövs en vidare utredning av fritidsnämndens och stadens totala stöd till idéburen sektor inte minst från föreningsperspektiv.

Sammanfattning

Föreningsrapport publiceras vartannat år och är en del av fritidsförvaltningens arbete med att kontinuerligt se över bidragsgivningens omfattning, utformning och struktur. Detta för att undersöka om stöd kan utformas och utvecklas för att uppnå störst effekt för föreningslivet och målet om en meningsfull fritid för alla Malmöbor. Rapporten ingår i förvaltningens omvärldsbevakning och ger en möjlighet att jämföra nationell statistik med Malmös. Föreningsrapport 2025 undersöker bidragsgivningen till civilsamhället internt från stadens förvaltningar samt externt från nationella och regionala bidragsgivare, både offentliga och privata. Syftet är att ge en aktuell bild av det sammanlagda stödsystemet för föreningar som verkar i Malmö. Vidare är syftet att undersöka hur fritidsnämndens bidrag kompletterar helheten och möjliggör en meningsfull fritid för alla Malmöbor samt ger stöd till ett föreningsliv i förändring. Mer allmänt kretsar rapportens inriktning kring vilka tendenser, mönster och flöde som utredningen kunde lyfta fram inom bidragsgivningen till föreningslivet.

Utredningen baseras på insamlade uppgifter om utbetalda bidrag till aktörer inom civilsamhället verksamma i Malmö från cirka 40 olika bidragsgivare, offentliga och privata på lokal-, regional- och nationell nivå. Detta resulterade i ett underlag bestående av utbetalt bidrag från en eller fler av de kontaktade bidragsgivarna till totalt 919 aktörer med säte i Malmö under 2023/2024.

Analysen av underlaget är uppbyggd ur ett trappperspektiv som inleds med en bred översikt över regeringens anslag till några riksorganisationer inom fritidsområdena i syfte att bilda en bredare uppfattning och bild av stödformer, förutsättningar och medlemsantal inom det verksamhetsområde fritidsnämnden ska verka för – fritid och rekreation. Därefter minskas fokus successivt av för att fördjupa kunskapen om det ekonomiska stödet till olika verksamhetsområden enligt olika kategorier. FN:s kategorisering International Classification of Non-Profit Organisations (ICNPO) har använts i utredningen, vilket är en kategorisering som tillämpas även av Statistiska Centralbyrån (SCB) och inom forskning. Analysen fördjupas därefter i Malmö stads bidrag till idéburna sektorn för att sedan mer konkret belysa hur bidrag till föreningar registrerade hos fritidsförvaltningen fördelades under 2023/2024. Rapporten ger även en teoretisk utgångspunkt med ett historiskt perspektiv på den statliga bidragsgivningen till idéburen sektor samt civilsamhällets ekonomiska

förutsättningar och utmaningar kopplade till bidragsgivning. Detta för att sätta analysen av underlaget i en kontext.

De viktigaste slutsatserna är att de flesta aktörer (76%) befinner sig inom kategori 1: *Rekreation och kultur* och är också de aktörer som sammanlagt fick mest bidrag både 2023 och 2024. Aktörerna inom kategorin ligger i stor del inom fritidsnämndens ansvarsområde och går att dela upp i tre subkategorier enligt FN:s kategorisering. Subkategorin 1 200: *Idrott* representerar störst andel aktörer av Kategori 1 (316 aktörer motsvarande 45%), 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* utgör en tredjedel (cirka 215 aktörer) och 1 100: *Kultur och konst* en fjärdedel av kategorin (cirka 170 aktörer).

Mest bidrag utbetalades sammanlagd till aktörer inom subkategori 1 100: *Kultur och konst*. Aktörer inom subkategorin mottar större andel av det totala bidragsbeloppet än vad dess andel av aktörerna motsvarar. Bidrag utbetalades främst från kulturnämnden i Malmö stad och från Region Skåne. Fritidsnämnden har endast utbetalat 2 % av sitt totala bidragsstöd till subkategorin.

Subkategori 1 200: *Idrott* är den största av samtliga ICNPO huvudkategorier och omfattar 34% av aktörerna i underlaget men mottar 17% av totalt utbetalt bidrag (cirka 92 miljoner kronor). Majoriteten är bidragsberättigade hos fritidsnämnden. Bidrag kommer huvudsakligen från Malmö stad, nästan uteslutande från fritidsnämnden (närmare 60% av fritidsnämndens bidrag utan hänsyn till 0-taxa och drift av anläggningar) och från Riksidrottsförbundet på nationell nivå. Utredningen tyder på att fritidsnämndens bidragssystem passar aktörer inom subkategorin.

Subkategori 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* omfattas av en stor bredd av aktörer med en mångfald av verksamheter och syften. Subkategorin representerar 20% av alla aktörer. Subkategorin har proportionellt fått minst bidrag, 9 % av det totala beloppet som betalades ut till alla aktörer år 2024. Bidragen kommer främst från Malmö stads olika nämnder, med spridning mellan föreningar (några få aktörer har fått stöd från två eller fler nämnder). Därutöver förekommer enstaka bidrag från nationella offentliga bidragsgivare. Att bidrag till aktörer inom subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar* nästan uteslutande kommer från kommunen tyder på att de är beroende av kommunalt bidrag. Av utredningen framgår att det inte finns någon stor samlad bidragsgivare på

regional eller nationell nivå som skulle utbetala något större bidrag till dessa aktörer. Det är ett faktum som kan göra aktörerna sårbara.

Föreningsrapport 2025 bekräftar tidigare utredningar och statistik om att föreningarna, särskilt de inom subkategorin 1 300: *Rekreation och sociala föreningar*, möter flera utmaningar i fritidsnämndens nuvarande regelverk. Idrottsföreningar var de som tog del av mest bidrag från fritidsnämndens bidragsbudget och samtidigt de som engagerar flest Malmöbor – cirka 37 000 personer i 180 (Bidragsberättigade) föreningar under 2023/2024. Övriga föreningar som inte kategoriseras som idrottsföreningar organiserar cirka 15 000 personer i 170 föreningar. Skillnaden i genomsnittligt bidrag från fritidsnämnden är dock stor: idrottsföreningar får över 125 tkr mer per förening i genomsnitt än övriga föreningar inom subkategorin 1 300. Detta väcker frågor om tillgång till det kommunalt subventionerade fritidsutbudet och om bidragssystemet uppfyller nämndens vision om en meningsfull fritid för alla Malmöbor.

Föreningar inom funktionsstödsområde är den näst största huvudkategori i antal aktörer. Kategorin finns inte inom ICNPO utan har adderats av utredarna. Detta motiveras dels av att dessa aktörer har verksamheter som befinner sig i gränslandet mellan minst tre ICNPO-kategorier, dels av att personer med funktionsnedsättning utgör en prioriterad målgrupp för fritidsnämnden. Andel utbetalt bidrag till föreningar inom funktionsstödsområde är samma eller lägre än den andel de representerar av helheten. Att leva med en funktionsnedsättning i Sverige idag innebär för många att förutsättningarna för delaktighet och jämlikhet i levnadsvillkor är väsentligt sämre och fler resurser i form av hjälpmedel, transport, utrustning m.m. behövs för att kunna delta i samhället jämfört med övrig befolkning. Utredningen visar ytterligare att endast 16 av 48 aktörer är registrerade som bidragsberättigade hos fritidsnämnden, detta trots att personer med funktionsnedsättning är en av nämndens prioriterade målgrupper.

Kategori 2: *Utbildning och forskning* som omfattar aktörer inom folkbildning vilka är utanför fritidsnämndens stödsystem och huvudsakliga ansvarsområde. Aktörer inom kategorin fick högst genomsnittligt bidrag per aktör både 2023 och 2024. Endast 0,3% av bidragen kom från fritidsnämnden.

En annan slutsats är att några aktörer inom subkategori 1 300 samt ett fåtal aktörer inom kategori 6: *Bostäder, social och samhällelig utveckling* fick

bidrag från samtliga bidragsgivande nämnder inom Malmö stad. Detta vittnar om verksamheternas bredd, att verksamheten kan ha flera olika syften och att verksamheterna därmed inte går att definiera enbart inom en nämnds ansvarsområde. Enligt Malmö stads regelverk är det tillåtet att ta emot bidrag från flera olika nämnder, förutsatt att det i ansökan framgår om bidrag söks från annan bidragsgivare. Samtliga bidragsgivare och bidragsformer ska uppges för att undvika otillåten dubbelfinansiering eller överkompensation. Detta ställer högre krav på bidragsgivande nämnder, ett ännu närmare samarbete, men framför allt ett gemensamt digitalt bidragssystem. En sådan utveckling skulle hjälpa staden att hantera utmaningen samt möjliggöra för föreningslivet att inte behöva anpassa sin verksamhet enligt en nämnds specifika ansvarsområde vid bidragsansökningar.

Resultat från Föreningsrapport 2025 visar att det behövs en kompletterande utredning om stadens stöd till föreningslivet ur ett föreningsperspektiv. Detta för att besvara frågor om det är så att vissa föreningar faller mellan stolarna och inte kan söka bidrag från vare sig fritidsnämnden eller en annan bidragsgivande nämnd. En annan fråga som behöver besvaras är om föreningarna anpassar sin verksamhet, och i så fall i vilken utsträckning, enligt Malmö stads regelverk för att på så vis kunna beviljas bidrag, och om detta i så fall strider mot principen om civilsamhällets oberoende.

Vidare visar utredningen att även stödet till föreningar inom funktionsstödsområdet behöver utredas ytterligare så att fler inom målgruppen kan ta del av bidrag i allmänhet och fritidsnämndens bidrag i synnerhet. En sådan utredning bör ske i samarbete med funktionsstöds- samt arbetsmarknad- och socialnämnden m.fl. för att gemensamt identifiera område så att nämnderna kan komplettera varandras stöd.

Resultatet visar även att lokala aktörer inom idrott nästan uteslutande får bidrag från fritidsnämnden, vilket är logiskt utifrån principen att idrott stöds av fritidsnämnden, kultur av kulturnämnden och funktionsstödsområdet främst av funktionsstödsnämnden. Samtidigt omfattar uppdraget om en meningsfull fritid en mångfald av verksamheter och målgrupper – precis som idrott och kultur har bredare syften än enbart idrottande eller kulturutövande och funktionsrätt handlar om alla delar av samhällslivet. Därför är förvaltningens rekommendation att stödsystemet behöver utredas för att bättre täcka uppdraget om en meningsfull fritid för alla och stötta idéburen sektor i Malmö i all sin omfattning och mångfald.

Bilagor

Bilaga 1 – Lista av kontaktade bidragsgivare

Nationella offentliga bidragsgivare

1. Allmänna Arvsfonden
2. Forte
3. Kulturrådet
4. Boverket
5. MUCF
6. Svenska institutet
7. Vetenskapsrådet
8. Brottsförebyggande rådet
9. Sida
10. Riksidrottsförbundet
11. Jämställdhetsmyndigheten
12. Myndigheten för stöd till trossamfunden
13. Center mot våldsbejakande extremism
14. Civilsamhällesstöd
15. Vinnova
16. Folkhälsomyndigheten
17. Socialstyrelsen
18. Folkbildningsrådet
19. SKR
20. ESF - rådet

Regionala offentliga bidragsgivare

21. Region Skåne
22. Länsstyrelsen Skåne
23. RF-SISU Skåne

Lokala offentliga bidragsgivare

- 24. Miljönämnden
- 25. Tekniska nämnden
- 26. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- 27. Kommunstyrelse
- 28. Arbetsmarknads- och socialnämnden
- 29. Funktionsstödsnämnden
- 30. Kulturnämnden

Nationella privata bidragsgivare/stiftelser/fonder:

- 31. Fredsmiljonen – svar uteblev
- 32. Hugos Stiftelse – svar uteblev
- 33. Idéer för livet – svar uteblev
- 34. Karin och Ernst Augusts Bångs Minne
- 35. Konung Gustaf V:s 90-års fond
- 36. Kronprinsessan Margaretas Minnesfond – svar uteblev
- 37. Linnéa och Josef Carlssons stiftelse – svar uteblev
- 38. PostKodStiftelsen
- 39. Prins Gustaf Adolfs och prinsessan Sibyllas minnesfond
- 40. Radiohjälpsfonden och kronprinsessan Victorias fond
- 41. Sveriges författarfond – svar uteblev

Lokala och regionala privata bidragsgivare/stiftelser/fonder

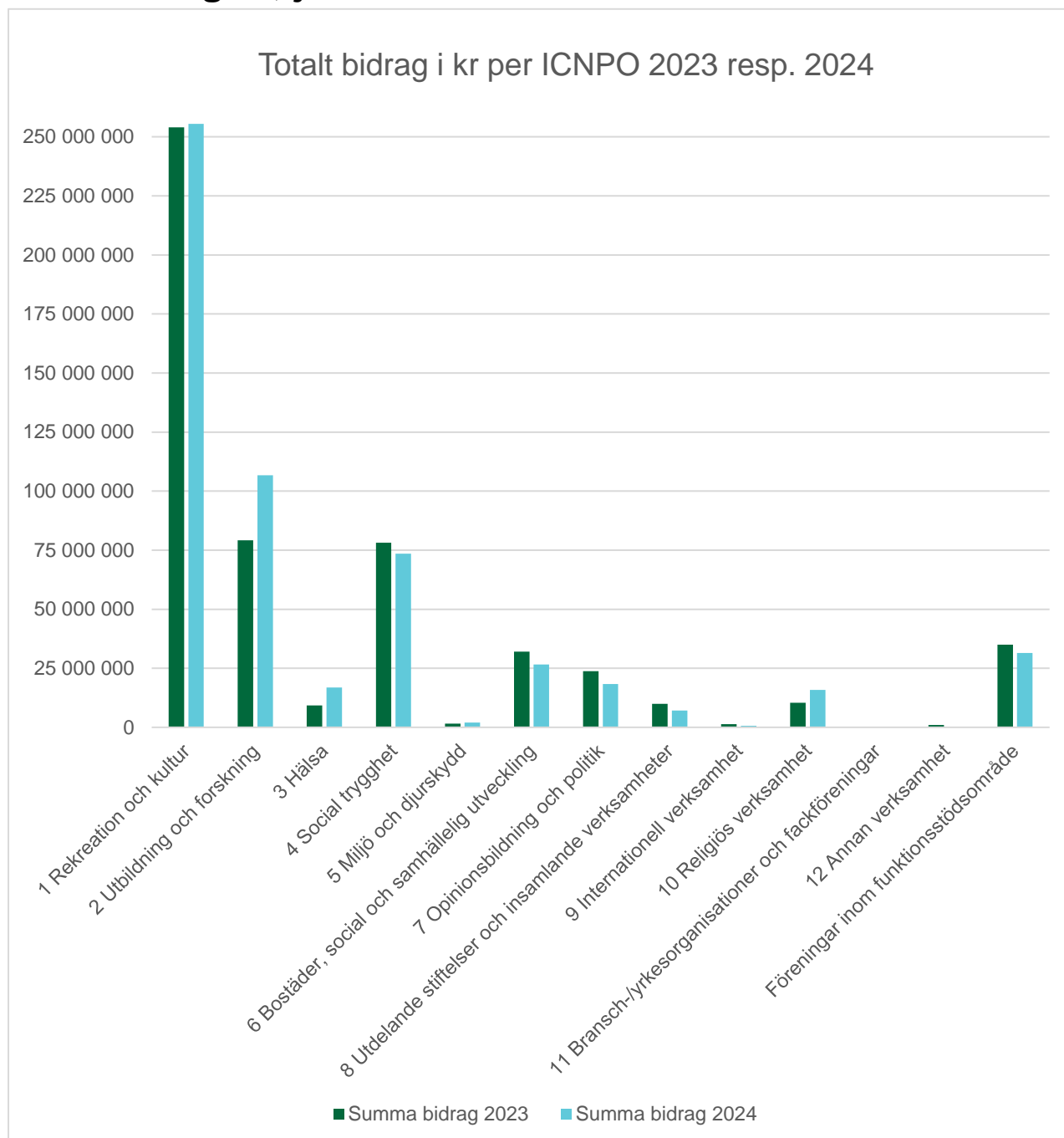
- 42. MKB
- 43. Samtliga stiftelser som staden förvaltar
- 44. Sparbanken Skånes Ägarstiftelse Finn, Färs och Frosta och 1826
- 45. Stena fastigheter

Bilaga 2 – Kategoriindelning enligt International Classification of Non-Profit Organisations, ICNPO

1. **Culture and recreation**
  - 1 100 Culture and arts
  - 1 200 Sports
  - 1 300 Other recreation and social clubs
2. **Education and research**
  - 2 100 Primary and secondary education
  - 2 200 Higher education
  - 2 300 Other education
  - 2 400 Research
3. **Health**
  - 3 100 Hospitals and rehabilitation
  - 3 200 Nursing homes
  - 3 300 Mental health and crisis intervention
  - 3 400 Other health services
4. **Social services**
  - 4 100 Social services
  - 4 200 Emergency and relief
  - 4 300 Income support and maintenance
5. **Environment**
  - 5 100 Environment
  - 5 200 Animal protection
6. **Development and housing**
  - 6 100 Economic, social and community development
  - 6 200 Housing
  - 6 300 Employment and training
7. **Law, advocacy, and politics**
  - 7 100 Civic and advocacy organizations
  - 7 200 Law and legal services
  - 7 300 Political organizations
8. **Philanthropic intermediaries and voluntarism promotion**
  - 8 100 Grant-making Foundations
  - 8 200 Other philanthropic intermediaries and voluntarism promotion
9. **International**
  - 9 100 International activities
10. **Religion**
  - 10 100 Religious congregations and associations
11. **Business and professional associations, unions**
  - 11 100 Business associations
  - 11 200 Professional associations
  - 11 300 Labour unions
12. **Not elsewhere classified**
  - 12 100 Not elsewhere classified

Bilaga 3 – Samtliga bidrag per ICNPO kategori, jämförelse mellan 2023 och 2024

Litteraturförteckning

- Arvidsson, M., Johansson, H., & Scaramuzzino, R. (2017). Advocacy Compromised. How Financial, Organizational and Institutional Factors Shape Advocacy Strategies of Civil Society Organizations. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*; 29(4), 844-856.
- Einarsson, T., & Wijkström, F. (2021). Det svenska civilsamhällets organisationsliv. i J. v. Essen, *Det svenska civilsamhället - en introduktion* (ss. 31-44). Idealistas Förlag.
- Einarsson, T., & Wijkström, F. (2021). Det svenska civilsamhällets organisationsliv. i J. v. Essen, *Det svenska civilsamhället - en introduktion* (ss. 31 - 44). Idealistas Förlag och Ideell Arena.
- Folkbildningsrådet. (2025). *Nedskärningarnas konsekvenser - En initial analys av hur minskade anslag och ansträngd ekonomi påverkar folkbildningen*. Stockholm: Folkbildningsrådet.
- Hertting, K., & Wagnsson, S. (2024). *Smakar det så kostar det. Om föräldrars kostnader för barnens idrott*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- idrottsforskning, C. f. (den 29 09 2025). *idrottsstatistik.se*. Hämtat från Statistik om idrott och motion i Sverige: <https://idrottsstatistik.se>
- KF. (2019). Hämtat från Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor.
- Lewin, L. (1992). *Samhället och de organiserade intressena*. Stockholm: Norstedts.
- Lundberg, E., Henrekson, E., & von Essen, J. (Februari 2025). *Många bidrar, få orkar bära: Ideellt arbete i Sverige 1992 - 2024*. Stockholm: Marie Cederschiöld högskola.
- Lundberg, M. (Nr 1 2024). Finansiering av civilsamhällets innovationer i snårig terräng. *Organisation & samhället*, ss. 104-111.
- Lundström, T., & Wijkström, F. (1995). *Från röst till service? Den svenska ideella sektorn i förändring*. Stockholm: Sköndals institut.
- Lundström, T., & Wijkström, F. (2012). Från röst till service: Vad hände sedan? i F. (. Wijkström, *Civilsamhället i samhällskontraktet : en antologi om vad som står på spel* (ss. 245-287). Stockholm: European Civil Society Press.
- Maier, F. M. (45(1) 2016). Nonprofit organizations becoming business-like: A systematic review. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, ss. 64–86.
- MUCF. (2023). *Kommunala stöd och bidrag till civilsamhällesorganisationer*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

- MUCF. (2025). *Stabila steg trots svårigheter; Uppföljning av ideella föreningars villkor 2024*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- MUCF Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. (2024). *Stabila steg trots svårigheter - Uppföljning av ideella föreningars villkor*. MUCF Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- Myndighet för delaktighet. (2024). *Uppföljning av funktionshinderspolicen 2023*. Stockholm: Myndigheten för delaktighet.
- Myndighet för kulturanalys. (2023). *Kulturområdets finansiering - En kartläggning med fokus på icke-offentliga aktörer*. Myndighet för kulturanalys.
- Nätverket - Idéburen sektor Skåne. (u.d.). Hämtat från <https://natverket.org/>
- Prop. 2013/14:172. (2013). Allas kunskap - allas bildning.
- Riksrevisionen. (2023). *Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället; RiR 2023:7*. Stockholm: Riksdagstryckeriet.
- SCB. (2023). *Det civila samhället 2023 Delrapport*. Solna: SCB, Statistiska centralbyrån.
- Sensus Studieförbund. (u.d.). *Ny i förening*. Hämtat från https://nyiforening.sensus.se/ordlista/ideburen-sektor?b8734bdf_page=1
- SOU. (1967:19). *Statens stöd till ungdomsverksamhet*. Stockholm: Ecklesiastikdepartementet.
- SOU. (1979:60). *Bidrag till folkrörelserna*. Stockholm: Kommundepartementet, Regeringskansliet.
- Statskontoret. (2021). *Statsbidrag till kultur, idrott och friluftsliv, 2021:10*. Statskontoret.
- Sweden, R. -R. (u.d.). *RISE*. Hämtat från Utfallskontrakt - struktur och utformning: <https://www.ri.se/sv/shic/expertis-tjanster-erbjudande/shic-vad-ar-sociala-utfallskontrakt>
- Trägårdh, L. (2021). Från folkrörelser till civilsamhället: Staten och samhället i det moderna Sverige. i J. v. (red.), *Det svenska civilsamhället - en introduktion* (ss. 15 - 29). Idealistas Förlag i samarbete med Ideell Arena.
- UN, U. N. (2003). *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*. New York: United Nations.
- Vamstad, J., Essen, J. v., Lundberg, E., & Henrekson, E. (2025). Ideellt arbete och idrottsrörelsens utmaningar. i J. R. (ed.), *Jag ställer upp!: Om framtiden för ett ideellt idrottsengagemang under press* (ss. 131-151). Stockholm: Centrum för idrottsforskning.
- Wallman Lundåsen, S. (95(5) 2018). Kontakter mellan grupper inom civilsamhällets organisationer. *Socialmedicinsk tidskrift*, ss. 528-538.

- Wallman Lundåsen, S. (2021). Det civila samhället och staten - inflytande och påverkan. i J. v. (red.), *Det svenska civilsamhället - en introduktion* (ss. 63 - 76). Idealistas Förlag i samarbete med Ideell Arena.
- Wijkström, F., & Lundström, T. (2002). *Den ideella sektorn. Organisationerna i det civila samhället*. Stockholm: Sober förlag.
- Wijkström, F., Einarsson, S., & Larsson, O. (2004). *Staten och det civila samhället: idétraditioner och tankemodeller i den statliga bidragsgivningen till ideella organisationer*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Wijkström, F., Falk, D., & Einarsson, T. (2017; 6-8 juli). Civil society organization and their for-profit arm: A study of the extent, rationale and implications for for-profit companies owned by civil society organizations. *EGOS 33:e Colloquium*. Köpenhamn.
- Wohlgemuth, D. (2006). *Den responsiva demokratin? Effekter av medborgarnas delaktighet i den lokala demokratin (Diss)*. Uppsala: Uppsala universitet.